

En grön budget för Malmö 2022

miljöpartiet de gröna

Innehåll

Ett helt och hållbart Malmö	3
En hållbar och framtidssäkrad stad	5
Organisation och ekonomi	10
Ett levande hav	13
Ett grönare och artrikare Malmö	15
Sol, vind och vatten	18
Större rörelsefrihet för Malmöborna	20
En barnvänlig stad	24
Samma chanser för alla barn	27
God livskvalitet för äldre och personer med funktionsvariation	33
Fler vägar till en egen bostad	36
Frihet att välja sin framtid	38
Ett tryggt Malmö	41
Demokrati, jämställdhet och mänskliga rättigheter	46
Budget 2022 med plan för 2023 och 2024	50

GLOBALA MÅLEN för hållbar utveckling

Malmö stad har gjort FN:s 17 globala mål för hållbar utveckling till ledstjärna för sitt lokala utvecklingsarbete. Under 2020 blev de globala målen i Agenda 2030 en del av kommunfullmäktiges mål och budgetprocessen.

Vi i Miljöpartiet i Malmö använder sedan 2018 de globala målen i vår budget, för att göra det tydligt hur våra förslag bidrar till att göra verklighet av Agenda 2030 i vår stad och i världen.

Under varje avsnitt ser du vilka av målen som våra förslag främjar.

Ett helt och hållbart Malmö

Under sommaren 2021 hade vi Malmöbor den stora glädjen att stå värdar för World Pride. I tre dagar firade vi rätten att älska vem man vill och vara den man är, vi uppmärksammade framgångarna i HBTQI-kampen och de utmaningar som fortfarande finns framför oss. Det var en levande deklaration av att vi aldrig kommer sluta försvara rätten att älska vem man vill, eller ta en paus i kampen för att flytta fram positionerna.

Malmö står samtidigt inför stora utmaningar. De sociala klyftorna, klimatförändringarna och miljöförstörelsen. Grunden i vår gröna budget för Malmö stad 2022 är att detta är utmaningar som vi måste lösa tillsammans. Det är en budget för rättvisa, jämställdhet, för djur och natur och för kommande generationers möjligheter att leva goda liv.

Den senaste rapporten från FN:s klimatpanel IPCC var skrämmande i sin tydlighet. Sambandet mellan vår livsstil och klimatförändringarna har aldrig varit så uppenbart och väl belagt. Tiden för att hejda den globala uppvärmningen vid 1,5 grader rinner ut. Varje ton koldioxid räknas, som det står i rapporten. Huvudansvaret för att radikalt minska våra utsläpp vilar på politiken. Det finns samtidigt stora möjligheter att bygga en stad som är bättre att leva i. Ingen ska lämnas efter i omställningen och alla ska kunna vara delaktiga. I vår budget för Malmö stad 2022 bygger vi därför vidare på de ambitiösa klimatåtgärder som vi har drivit igenom tidigare år och höjer tempot i omställningen avsevärt.

Det senaste året har många återupptäckt hur mycket de uppskattar naturen. Att kunna vara ute i skogen, promenera längs med kusten eller i parken runt hörnet har betytt mycket när vardagen har vänts upp och ner. Samtidigt är en livskraftig miljö inget vi längre kan ta för givet. Vi måste vårda våra lokala ekosystem. Därför satsar vi i vår budget bland annat på åtgärder för att främja den biologisk mångfalden i Malmö och på att inrätta ett marint naturreservat i Öresund. Ett rikt djur och växtliv är värdefullt både för oss som bor här och, inte minst, i sig självt.

Konsekvenserna av klimatförändringar och miljöförstöring drabbar de med minst resurser hårdast. När det finns färre träd i socialt utsatta stadsdelar så drabbas invånarna där hårt av värmeböljor. När infartsleden går precis utanför fönstret är sämre hälsa och stress något du tvingas leva med. Därför är det helt grundläggande för oss att våra satsningar på klimat och miljö också jämnar ut sociala orättvisor.

Men minst lika viktigt som lösa klimatkrisen är det att vi sluter de sociala klyftorna. Vart fjärde barn växer fortfarande upp i fattigdom. Malmöbor diskrimineras för vilka de är, vad de tror på, var de kommer ifrån. Allt för många saknar framtidstro. Vi vill bygga ett Malmö där alla invånare har sina grundläggande behov tillgodosedda. Där rätten till en bostad faktiskt betyder att alla har ett hem, inte bara ett tillfälligt tak över huvudet. Där kvinnor inte tvingas välja mellan hemlöshet eller att gå tillbaka till en man som hotar och slår. Där fler får chansen att försörja sig själva och sin familj. Där alla kan känna sig trygga i sitt bostadsområde. Alla Malmöbor har rätt att få känna sig som en del av samhället, att de har möjlighet att leva ett gott liv, fria från fattigdom och diskriminering.

Pandemin har betytt ofrivillig isolering för många av oss. När nu restriktionerna lyfts ser vi hur engagemanget växer för att delta i kultur, föreningsliv, idrott och samhällsförändring – saker som skapar mening och gemenskap. Denna gröna budget för Malmö stad 2022 är vårt svar på hur vi bygger en hållbar, solidarisk och rättvis stad. Tillsammans gör vi Malmö bättre.

Stefana Hoti, partiföreträdare Miljöpartiet i Malmö

En hållbar och framtidssäkrad stad

Klimatkrisen behöver lösas här och nu. För att Malmö ska lyckas med klimatarbetet behöver staden, politikerna, näringslivet och Malmöborna arbeta tillsammans och göra radikala förändringar. Allt annat är att svika de barn som växer upp nu och med all rätt är rädda för framtiden.

Enligt FN:s vetenskapliga klimatpanel IPCC behöver vi minska våra globala utsläpp av växthusgaser med 10 procent varje år för att klara 1,5-gradersmålet. I Sverige måste vi sänka våra utsläpp från 10 till 2 ton i genomsnitt per person och år. Det kräver både att individer och företag engagerar sig och förändrar sitt beteende, och att det offentliga gör omfattande reformer för att gynna hållbara val och styra bort från klimatskadliga val.

Idag kommer mer än en tredjedel av Sveriges klimatutsläpp från offentlig sektor. Det är utsläpp som individen inte direkt kan påverka. I praktiken behöver all offentlig verksamhet sträva efter noll klimatutsläpp för att individen ska ha något utrymme för egna utsläpp.

För att Malmö ska lyckas med klimatarbetet behövs åtgärder på flera fronter och som involverar staden, politiken, näringslivet och Malmöborna. Miljöpartiet har under 2021 sett till att Malmö ska ta fram och implementera en koldioxidbudget. Under 2022 kommer vi bevaka att modellen är tillräckligt ambitiös och säkerställa att implementeringen påbörjas. Syftet med en koldioxidbudget är att göra det tydligt hur mycket olika delar av samhället kan släppa ut för att hålla den globala uppvärmningen under 1,5 grader – kommunen, företagen och invånarna. Därmed fördelas ansvaret för vem som behöver sätta in åtgärder. Utifrån koldioxidbudgeten ska politiker tillsammans med näringsliv, universitet, idéburen sektor och Malmöbor ta fram konkreta åtgärder för att stadens utsläpp ska hållas inom utsläppsramen. Malmö stad behöver för egen del införa styrande klimatmål och ta fram informationsmaterial för att stötta Malmöborna och företag att göra klimatsmarta val.

Mat är en av de största källorna till utsläpp av växthusgaser. Matproduktion har stor påverkan på kulturlandskap, ekosystem och vattendrag. Enligt IPCC måste andelen vegetarisk mat öka. Därför vill vi att all mat som serveras ska vara ekologisk och klimatsmart. Kommunerna är stora konsumenter av livsmedel och påverkar därför även utbudet för privata konsumenter. Vi vill att kommunens upphandlingar ställer höga krav på transporter, ekologisk produktion och djurskydd. Vi vill också att kommunen planerar menyerna utifrån vad som är

Agenda 2030

i säsong i närområdet, eftersom lokal ekologisk odling gynnar den biologiska mångfalden runt Malmö.

För att detta ska vara möjligt att genomföra inom budget krävs att all mat som serveras i kommunens regi lagas av utbildad personal. Kostnaderna hålls nere när menyerna planeras utifrån att maten ska vara god, näringsrik och bra för miljön. Det är viktigt att förskolan och skolan serverar god och vällagad vegetarisk mat, så att det blir naturligt för barnen att välja vegetariska alternativ oftare. Redan idag är sex av de nio mest populära rätterna i skolan helvegetariska. Arbetet kring maten behöver fortsätta och utvecklas i samråd med eleverna. Vi vill att skolmaten knyts till läroplanen så att eleverna på ett naturligt sätt lär sig om ekologi, hållbarhet, hälsa, konsumtion och ekonomi kopplat till den mat de äter.

Det går att göra mycket för att minska matsvinnet i stadens verksamheter, inte minst i skolan. Vi vill se fler insatser, som att införa smaskedar, följa upp matsvinnets vikt tillsammans med eleverna, och att skolrestaurangerna tillsammans med skolnämnderna tar fram ett koncept för hur eleverna kan göras delaktiga i att minska matsvinnet.

Ett annat sätt att hantera resurser mer effektivt är att minska mängden avfall och jobba mer med cirkularitet. ReTuren är en fantastisk verksamhet som möjliggör återvinning och återbruk. I sin bemannade form på Lindängen utgör den även en mötesplats och forum för lärande om hållbar livsstil och praktiska verktyg för att minska sin miljöpåverkan. Den här typen av kvartersnära återbrukscentraler möjliggör också för de icke bilburna att delta i en grön omställning och ger alternativ till de som tidigare var bilberoende. ReTuren finns även på Sorgenfri i en obemannad form och bidrar till ökad hållbarhet i området och service till de boende. Det ska vara lätt att göra rätt. Vi vill underlätta för Malmöborna att dela saker med varandra, återbruka, reparera, återvinna och skapa ett forum där hållbarhetsintresset kan växa. Vi föreslår därför att ReTuren på Lindängen ska permanentas och att ytterligare två bemannade ReTuren mötesplatser ska etableras. Utöver detta vill vi se tio obemannade ReTuren-stugor fördelade jämnt i hela staden, samt att dessa ska kompletteras med pop-up-bemanning en gång i månaden.

Alla som växer upp, bor eller arbetar i Malmö ska kunna andas ren luft. Genom att minska biltrafiken och ge mer plats åt kollektivtrafik har vi minskat utsläppen på de mest utsatta gatorna. Trots det nådde staden bara ett av de 14 nationella miljömålen inför 2020. Bilar är den största källan till utsläpp av farliga kväveoxider. Sju gånger fler människor dör i förtid varje år till följd av trafikutsläpp som i trafikolyckor. Och barnen drabbas värst. Den frihet som många upplever med bilen går direkt ut över andras liv och hälsa.

Biltrafiken i Malmö ska släppa ut så lite som möjligt, men omställningen av fordonsflottan i Sverige går långsamt. För att få ner utsläppen från transporter behövs tydliga begränsningar av klimatskadliga och hälsofarliga utsläpp. Därför vill vi införa miljözoner i Malmö på två olika nivåer. Vi vill ställa krav på utsläppsnivåerna för bensin- och dieselfordon i innerstaden, och bara tillåta de bilar som släpper ut allra minst i nybyggnadsområdena, där det redan från början är möjligt att planera bort bilberoendet för de boende.

Staden behöver byggas så att det är lätt att leva hållbart. För att så många Malmöbor som möjligt ska kunna göra hållbara val måste våra gemensamma medel prioritera hållbara transportslag. Utbyggnad av kollektivtrafik är också viktigt för att öka jämlikheten och jämställdheten. En progressiv trafikpolitik minskar klyftorna i staden. Därför vill Miljöpartiet att staden under mandatperioden börjar bygga tio supercykelstråk, så att det blir enkelt och går snabbt att cykelpendla. Vi vill också se spårväg i tre linjer och fortsätta satsningarna på prioriterad busstrafik.

Byggsektorn är en av de största källorna till klimatutsläpp och står för cirka 20 procent av Sveriges totala utsläpp. Byggprojekten i Malmö måste minska sina utsläpp drastiskt om vi ska klara klimatmålen. Miljöpartiets vision är en klimatpositiv byggbransch. Därför vill vi styra mot ett klimatneutralt byggande genom upphandling, markpolitik och en nära dialog med byggbranschen. Byggbranschen har visat en tydlig ambition i sin färdplan för fossilfritt byggande, men pekar där också på att politiken måste sätta upp tydliga spelregler och krav för att klimatneutralt byggande ska bli konkurrenskraftigt. Vi har förhandlat fram och säkerställt att Malmö numera har en strategi för klimatneutralt byggande. Utöver detta vill vi att Malmö stad ansluter sig näringslivets lokala färdplan för en klimatneutral bygg- och anläggningssektor 2030 (LFM30). Dessutom vill vi att det varje år ska planeras minst två spjutspetsprojekt på kommunens mark, för att driva på utvecklingen av klimatsmart byggande.

Miljöpartiet vill att Malmö arbetar med markanvisningstävlingar för klimatneutralt byggande, anger tydliga krav i tomträttsavtal, och anger en klimatbudget för alla kommunala byggprojekt som utgår från byggnadernas livscykel. Allt byggande i kommunens regi ska ha netto noll klimatutsläpp på 50 års sikt. Den antagna strategin för klimatneutralt byggande behöver också kompletteras med en träbyggnadsstrategi, samt en plan för hur stadens befintliga fastigheter ska energioptimeras.

Barn och unga utsätts varje dag för en stor mängd kemikalier, vissa av dem hormonstörande. Trots att det finns tydliga gränsvärden för kemikalieexponering så finns det lite forskning om hur kombinationen av många olika kemikalier påverkar barnens känsliga utveckling. Därför vill vi fasa ut farliga kemikalier

från barns och ungas närmiljöer. Förskolor ska byggas och renoveras med gift-fria material. Möbler och leksaker ska inte innehålla farliga ämnen. I stadens nuvarande strategi för att hantera kemikalier finns det tydliga ambitioner att begränsa spridningen så att Malmöborna inte drabbas, men vi tycker att arbetet går för långsamt. En tydligare prioritering behövs för att skydda barn och unga mot exponering av potentiellt farliga kemikalier.

Med ett förändrat klimat följer ökade risker för naturolyckor såsom översvämningar och jordskred. Det är angeläget att samhället har en god förmåga att förebygga och hantera sådana händelser. Kommuner har en viktig roll i klimatanpassningsarbete genom bland annat sitt ansvar för stadsplanering. Ett proaktivt klimatanpassningsarbete innebär att vi kan undvika både stora risker och kostnader i framtiden.

Vi föreslår kommunfullmäktige besluta:

- att ge **kommunstyrelsen** i uppdrag att implementera koldioxidbudgeten.
- att ge **kommunstyrelsen** i uppdrag att tillsammans med näringsliv, akademi, idéburen sektor och Malmöborna driva ett offensivt och strategiskt klimatarbete med syfte att minska klimatutsläppen tillräckligt för att stadens utsläpp ska hållas inom koldioxidbudgeten.
- att ge **kommunstyrelsen** i uppdrag att i samverkan med **miljönämnden** ta fram verktyg och informationsmaterial kring klimatfrågan riktat mot Malmöbor och företag baserade i Malmö, med syfte att ge stöd i de val som behöver göras för att sänka utsläppen.
- att ge **kommunstyrelsen** i uppdrag att ta fram en plan för skärpta hållbarhetskrav för mat, där utsläppen av växthusgaser ska minska med 50 procent, all mat som inhandlas ska vara ekologisk och matsvinnet ska minska till 10 procent, samt ge servicenämnden i uppdrag att planera menyer med högre andel vegetabiliskt protein och råvaror som är i säsong i närområdet.
- att ge **skolnämnderna** och **servicenämnden** i uppdrag att utveckla samarbetsformer för att inkludera eleverna och skolpersonal i arbetet med hållbar mat.
- att ge **samtliga nämnder** i uppdrag att minska matsvinnet.
- att ge **kulturnämnden**, i dialog med VA Syd och Sysav, uppdrag att permanenta mötesplatsen ReTuren.
- att ge **kulturnämnden**, **fritidsnämnden**, i dialog med MKB, VA Syd och Sysav, i uppdrag att identifiera två mötesplatser för att etablera ReTuren.

- att ge **tekniska nämnden**, i dialog med MKB, VA Syd och Sysav, i uppdrag att etablera obemannat Returen på tio ställen i Malmö och komplettera med pop up-bemannning.
- att ge **tekniska nämnden** i uppdrag att utreda lämplig gränsdragning för miljözon 2 i innerstaden under 2022 för införande under 2023.
- att ge **tekniska nämnden** i uppdrag att utreda förutsättningarna för miljözon 3 i nybyggnadsområden som Nyhamnen.
- att ge **samtliga nämnder** i uppdrag att införa klimatväxlingsmodell för resor med fossildrivna transportmedel.
- att ge **servicenämnden** och **tekniska nämnden** i uppdrag att varje år byggstarta minst två klimatneutrala byggprojekt.
- att ge **servicenämnden** i uppdrag att ta fram en livscykelanalys för alla kommunens egna byggnationer, större ombyggnationer och renoveringar och att målet för samtliga ska vara netto noll växthusgasutsläpp.
- att ge **stadsbyggnadsnämnden** i uppdrag att komplettera strategin för klimatneutralt byggande med en träbyggnadsstrategi.
- att ge **förskolenämnden** i uppdrag att omgående byta ut alla sina PVC-golv till säkra material.
- att ge **miljönämnden, stadsbyggnadsnämnden, tekniska nämnden** och **servicenämnden** i uppdrag att arbeta proaktivt med klimatanpassning av Malmö.

Organisation och ekonomi

Malmö behöver minska klyftorna och sänka klimatutsläppen. Även om ekonomin har återhämtat sig, så vet vi att det finns orosmoln i framtiden. Till exempel att andelen arbetsföra i befolkningen blir mindre och vi står inför en omställning för att kunna klara klimatmålen. För att klara av välfärden och investera i framtiden vill vi att staden hanterar resurserna varsamt.

Samhället har förändrats på flera grundläggande sätt de senaste decennierna. Det påverkar förutsättningarna för offentlig verksamhet. Vi lever allt längre, samtidigt som det föds många barn. Det betyder bland annat att färre behöver försörja fler. På samma gång ökar förväntningarna på välfärden. Detta betyder att Malmö stad har ett antal år med en stram ekonomi framför sig.

Det ekonomiska läget har varit ansträngt ett antal år, och dessutom förvärrats av coronapandemin. Nu ser vi dock en ekonomisk återhämtning i samhället, med ökade intäkter från skatter och generella statsbidrag för Malmös del. Detta ger oss möjlighet att satsa för att stärka staden långsiktigt. Genom att satsa på klimat och miljö, likväl som social rättvisa, kan goda förutsättningar skapas för att Malmö ska stå rustat för framtiden. Minskade klyftor och sänkta miljö- och klimatutsläpp är en vinst såväl för Malmöborna som för omgivningen.

När färre ska försörja fler blir det ännu viktigare att kommunen hanterar alla resurser varsamt. Om staden använder sina resurser mer effektivt så blir utrymmet större för att tillgodose nya behov. Vi vill därför att samtliga nämnder även fortsatt ser över var de kan effektivisera sin verksamhet. Alla lokalkontrakt som går ut i närtid behöver ses över. Taxor och avgifter behöver räknas upp så att de anpassas till den ekonomiska utvecklingen i samhället. Miljöavgifterna ska höjas. Nämnderna måste samverka bättre för att i större utsträckning samlokalisera olika mötesplatser och staden behöver fortsätta arbetet med att utveckla ny teknik som kan hjälpa verksamheterna att sänka kostnaderna.

För att hushålla med Malmös resurser bör delningsekonomin utvecklas. Malmö stad måste kunna planera för vilka krav delningsekonomin ställer på detaljplanering, varudistribution och infrastruktur. Delningsekonomin medför också stora möjligheter för arbetsintensiva tjänster som reparationer och service. För att detta ska bli verklighet behöver staden en strategi som främjar framväxten av delningsekonomi.

Agenda 2030

Malmö behöver investera för att förhindra klimatförändringarna och samtidigt anpassa staden till de klimatförändringar som kommer att ske. Vi vill därför att alla exploateringsintäkter utöver de som är budgeterade ska placeras i en hållbarhets- och klimatfond. Fonden ska användas för omställning av Malmö till ett hållbart och klimatsäkert samhälle. Fonden ska finansiera utsläppsminskningar, samt förebygga och minimera skador orsakade av klimatförändringarna, till exempel genom kustskydd. På sikt vill vi att samtliga exploateringsintäkter ska placeras i hållbarhets- och klimatfonden.

Vi vill att tomträttsavtal ska användas i så stor utsträckning som möjligt. För att uppmuntra till detta vill vi erbjuda subventioner för dem som väljer att bygga blandat och hållbart med tomträttsavtal. Vid markförsäljning ska köparen uppfylla klimat- och miljövillkor samt sociala krav som utgår från stadens behov. Intäkterna från försäljningen ska placeras i klimatfonden och användas till gröna investeringar.

Som arbetsgivare behöver Malmö stad se till att medarbetare och medborgare inte drabbas av diskriminering i stadens verksamheter. Som ett led i detta har Miljöpartiet drivit på för att alla chefer i stadens egna verksamheter utbildas i diskrimineringslagen. Den egna verksamheten ska vara fri från sexism och staden ska alltid ge lika lön för lika arbete. Staden ska underlätta för föräldrar så att de oavsett kön kan spendera tid med sina barn. Både genom att uppmuntra till ett lika uttag av föräldraledighet och ge medarbetarna stor möjlighet att påverka sin arbetstid. Dock ska utgångspunkten vara trygga anställningar. Målsättningen är att alla ska erbjudas heltid och tillsvidareanställningar. Malmö stad behöver också aktivt verka för att även chefs- och beslutsfattarleden speglar stadens demografi och mångfald.

Vi föreslår kommunfullmäktige besluta:

- att uppmana **samtliga nämnder** att fortsatt se över möjligheterna att effektivisera sin verksamhet.
- att **kommunfullmäktige** fastställer den kommunala skattesatsen på 21.24 procent.
- att ge **kommunstyrelsen** i uppdrag att utarbeta en strategi för hur kommunen kan gynna framväxten av delningsekonomi i staden.
- att samtliga intäkter från exploateringar utöver det som är budgeterat ska avsättas till en hållbarhets- och klimatfond.
- att ge **tekniska nämnden** i uppdrag att i alla kalkyler väga in värdet av ekosystemtjänster.

- att ge **tekniska nämnden** i uppdrag att ta fram en modell för subventioner för byggherrar som bygger blandade upplåtelseformer och hållbart med tomträttsavtal.
- att ge **samtliga nämnder** i uppdrag att konkretisera och genomföra aktiva åtgärder utifrån diskrimineringslagen.

Ett levande hav

Vi vill se ett Öresund rent från gifter och skräp och med ekosystem som blomstrar. Malmös kanaler ska vara inbjudande både för invånarna och vattenlevande växter och djur. Miljöpartiet vill rädda, vårda och återställa stadens vattenmiljöer.

Det är mycket viktigt att Malmö minskar mängden plast och läkemedelsrester som hamnar i vattnet, eftersom de påverkar djur- och växtlivet under ytan och hotar ekosystemen. Det största läckaget av mikroplaster kommer från däckrester och slitage av vägmarkeringar. Vi vill se en samlad strategi för att minska utsläppen av mikroplaster från trafiken i staden. Vi tycker också att stadens förvaltningar bara ska få använda engångsartiklar som är icke-fossila och nedbrytbara.

Öresund är Malmöbornas närmaste hav. Samtidigt gränsar Öresund och angränsande hav till flera andra länder. Därför är samarbete och internationellt skydd avgörande för att effektivt skydda Öresund. Vi vill att Malmö stad startar de förhandlingar och det påverkansarbete som krävs för att göra Öresund till ett av Unescos biosfärområden, för att uppmärksamma de värden som finns där. Vi vill att staden ser över möjligheten att göra delar av Öresund till ett naturreservat för att öka kunskapen och förståelsen för Öresunds flora och fauna.

Malmö behöver ta ett helhetsgrepp kring vattenmiljöerna stadens vattenmiljöer. Havet, bäckarna och kanalerna behöver ha rent vatten och rikt växt- och djurliv. Därför vill vi se ett omtag kring Malmös blå miljöer, där fokus är en levande vattenmiljö och rika naturvärden längs med kust och stränder.

Ålgräsängarna är en unik och livsviktig miljö för den biologiska mångfalden i våra strandområden. Där lever ett stort antal marina djur och växter och ålgräset fungerar som barnkammare åt fiskar och kräftdjur. Ålgräset längs Malmös kustremsa har börjat återhämta sig, men vi vill förbättra förutsättningarna genom att skapa fler biotopskyddsområden för ålgräsängar.

Stadens kanaler har länge dragits med nedskräpning, dålig vattenkvalitet och avlopp som bräddas. Det är hög tid att se Malmös kanaler som tillgångar. Vi vill se kanaler som är rena nog att bada i, med ett rikt djur- och växtliv, och som är tillgängliga för Malmöbor och besökare att strosa kring, paddla i eller sola längs med. Vi tror att det finns potential för fler verksamheter som kaféer och restauranger att etablera sig längs kanalerna, om de tillgängliggörs för fler. Därför vill

Agenda 2030

vi vill ta fram en handlingsplan för att utveckla Malmös kanaler, med avstamp i planen för gröna och blåa miljöer.

Vi vill att staden ser till att det finns kranar att fylla på vatten från, och att staden arbetar med att få ner mängden förpackat vatten.

Vi föreslår kommunfullmäktige besluta:

- att ge **tekniska nämnden** i uppdrag att ta fram en strategi för att minska utsläppen av mikroplaster från trafiken i staden.
- att ge **kommunstyrelsen** i uppdrag att upphandla ramavtal för fossilfria och nedbrytbara engångsartiklar.
- att ge **kommunstyrelsen** i uppdrag att påbörja en plan för hur Öresund kan bli ett av Unescos biosfärområden och med stöd av miljönämnden leda arbetet med en hållbar utveckling av Öresund.
- att ge **tekniska nämnden** i uppdrag att verka för att delar av Öresund ska skyddas som naturreservat.
- att ge **tekniska nämnden** i uppdrag att inrätta fler biotopskyddsområden för ålgräsängar.
- uppdra åt **tekniska nämnden** att ta fram och genomföra konkreta aktiviteter för att öka naturvärdena på Malmös stränder, kuster och i Öresund, med målet att öka den biologiska mångfalden i och nära stadens vatten.
- att ge **tekniska nämnden** och **stadsbyggnadsnämnden** i uppdrag att ta fram en handlingsplan och påbörja implementeringen för hur Malmös kanaler kan renas och tillgängliggöras för Malmöborna.

Ett grönare och artrikare Malmö

En grön stad med träd och växtlighet är det bästa skyddet mot skyfall, översvämningar och värmeböljor på grund av klimatförändringarna. Vi vill minska andelen betong och asfalt och skapa gröna stråk genom staden för att öka den biologiska mångfalden.

Klimatförändringarna är ett faktum och de närmaste decennierna kommer vi behöva rusta staden mot framför allt skyfall, översvämningar och värmeböljor. Träd binder vatten och ger skugga, sänker temperaturen i staden och är hem för de fåglar, djur och insekter som våra ekosystem behöver. Malmös trädbestånd har farit illa av sjukdomar under många år. Därför vill vi sätta ny fart på återplanteringen av en bred variation av arter. Målet är 10 000 nya träd under mandatperioden. Träd behövs både i våra parkmiljöer och längs med våra gator, i mikroparker där det tidigare varit parkeringsplatser, och på kvartersmark. Vi vill uppdatera Malmös trädplan och öka takten på trädplanteringen.

Våra parker och grönytor behöver en större biologisk mångfald än de stora monokulturer som gräsmattor utgör. Vi vill se mer vildväxande och ängslig natur, med blommor och örter som lockar humlor, bin och andra insekter. Parkerna behöver också bilda sammanhängande stråk för att djur och insekter ska kunna ta sig från ett ställe till ett annat. Det är viktigt för att vi ska ha kvar en stark stam av pollinerare i staden. Vi vill se en kartläggning av stadens pollineringsinfrastruktur för att kunna identifiera och korrigera länkar som saknas.

Investering i grönska är också en fråga om att bygga en rättvis stad. Idag finns områden i staden som helt eller delvis saknar grönska, eller har väldigt låg krontäckningsgrad. Exempel på ett sådant kalt område är Rosengårds centrum. Krontäckningsgrad, det vill säga hur stor kvadratmeteryta trädens krona upptar, är avgörande för hur stor temperatursänkning träden kan bidra med vid värmeböljor samt hur mycket koldioxid träden kan binda. Det påverkar också hur vi uppfattar stadsbilden, om området upplevs som lummigt och rogivande, eller sterilt och stressande. Vi vill därför se en jämlik fördelning av grönska i staden och en upprustning av eftersatta parker och grönområden.

Arbetet med att se över och uppdatera Malmös naturvårdsplan har påbörjats. Utvärderingen av planen från 2012 visar att 20 procent av de utpekade områdena har fått försämrade naturvärden under perioden. Det är nödvändigt att Malmö växer inåt och förtätas för att staden ska klara klimatmålen, men det

Agenda 2030

innebär samtidigt ett stort ansvar för att säkerställa att vild natur fortsatt får plats i staden. Bara då garanteras att den biologiska mångfalden utvecklas, inte utarmas. Vi vill se ett starkare skydd av särskilt viktiga områden utifrån den nya inventeringen och det förslag på områden som arbetas fram. Ett sätt att skydda områden är att bilda fler lokala naturreservat. Vi ser gärna att till exempel Husie mosse, Lernacken och delar av Norra Hamnen får detta skydd.

För att fördröja vattnet och avvärja översvänningsrisken vid skyfall krävs större öppna ytor. För att undvika bräddning i avloppssystemen krävs öppen dagvattenhantering. Vi vill att diken och regnbäddar byggs för att ta hand om dagvatten, tillföra grönska i gatumiljön och skapa mervärden i form av möjligheter till rekreation. Vi vill också se över stadens hårda ytor och ta fram en strategi och en handlingsplan för hur dessa kan gestaltas för mer grönska, fler ekosystemtjänster och större biologisk mångfald.

För att öka grönskan är det avgörande att staden samarbetar med privata fastighetsägare. Vi kan inte satsa stora pengar på grönska i den offentliga miljön om de privata fastighetsägarna samtidigt täcker allt mer av stadens yta med asfalt och betong. Vi vill därför ta fram en modell som ger starkare incitament att omvandla hårdgjorda ytor på kvartersmark till gröna ytor. Vi vill också öka andelen grönyta vid nybyggnation.

Vi vill omvandla de breda infartslederna till lummiga stadsgator med sänkt hastighet, cykelbanor, kollektivtrafikkörfält, planteringar och nya stadskvarter. Vi har framgångsrikt drivit igenom att Pildammsvägen ska smalnas av. Nu vill vi gå vidare med använda de tomma ytorna intill till exempel Lorensborgsgatan och Amiralsgatan till arbetsplatser, supercykelstråk och tusentals nya bostäder. När vi omvandlar Kirseberg och Östervärn, och när Nyhamnens stora asfaltsöken förvandlas till skolor, förskolor och parker i en myllrande stadsdel, ger vi plats till både människor, växter och djur att leva i staden.

När Malmö växer behövs fler bostäder, utan att vi bygger på Sveriges bästa åkermark och utan att biltrafiken tillåts svälla. När klimatförändringarna gör det svårare att odla i södra Europa blir det än viktigare att värna den bördiga marken som omger vår stad. Staden kan växa inåt i många decennier. I hela Malmö finns döda ytor som går att omvandla till grönska, bostäder, samvaro och företagande.

Vi föreslår kommunfullmäktige besluta:

- att ge **tekniska nämnden** i uppdrag att genomföra en omfattande åter- och nyplantering av träd med syfte att nå 10 000 nya träd netto under mandatperioden.

- uppdra åt **tekniska nämnden** att ta fram och genomföra konkreta aktiviteter för att öka naturvärdena i Malmös parker genom att omvandla en större andel av gräsytor till vild och ängslik natur i snabbare takt.
- att ge **tekniska nämnden** i uppdrag att identifiera områden med låg kron-täckningsgrad och intensifiera trädplanteringen i dessa områden.
- att ge **tekniska nämnden** i uppdrag att upprusta eftersatta parker och grönområden.
- uppdra åt **tekniska nämnden** att ta fram och genomföra konkreta aktiviteter för att öka naturvärdena på bullerzoner och vägrenar i Malmö genom att omvandla en större andel av gräsytor till vild och ängslik natur.
- att ge **tekniska nämnden** i uppdrag att utreda och föreslå fler naturreservat.
- att ge **tekniska nämnden** i uppdrag att vid varje åtgärd i det befintliga vägnätet, samt vid nyanläggning av gator, utforma vägen med öppen dagvattenhantering med rekreativ värde för en ökad grönska och bättre beredskap för skyfall i staden.
- att ge **tekniska nämnden** i uppdrag att ta fram en strategi och plan för hur hårda ytor kan omvandlas till grönytor.
- att ge **stadsbyggnadsnämnden** och **tekniska nämnden** i uppdrag att föreslå en starkare incitamentsmodell för mjuka ytor och mer grönska hos privata fastighetsägare, samt reviderar och vidareutvecklar riktlinjerna för grönytefaktor i detaljplaneringen av nybyggnation.
- att ge **stadsbyggnadsnämnden** i uppdrag att snarast omvandla återstående infartsleder till stadshuvudgator.
- att ge **stadsbyggnadsnämnden** i uppdrag att i den kommande aktualiseringen av Översiktsplan för Malmö stad säkerställa att ingen ny åkermark tas i anspråk för andra ändamål.

Sol, vind och vatten

Malmös energi ska vara 100 procent förnybar år 2030. Vi vill bygga ut den lokala produktionen av energi från sol och vind, och göra det enklare för privatpersoner och företag att vara med i klimatomställningen.

Idag är kapaciteten för elöverföring till södra Sverige inte tillräckligt stor för att kunna genomföra den gröna energiomställning som krävs för att stoppa klimatförändringarna. Det riskerar bland annat att försvåra omställningen av fordonsflottan från fossila bränslen till elfordon. För att lösa bristerna i överföringskapacitet behöver elnätet byggas ut snabbare, men framförallt behöver vi öka den lokala produktionen av förnybar energi. Att öka andelen lokalt producerad förnybar energi är en av de viktigaste faktorerna för att minska klimatbelastningen från vår stad.

Malmö stad har ett mål om att hela staden ska förses med 100 procent förnybar energi 2030. Redan idag använder Malmö stads egna verksamheter enbart förnybar energi, och sedan 2020 är all fjärrvärme förnybar. Men för att målet ska uppnås för Malmö som helhet krävs en kraftfull utbyggnad av lokal produktion av solel, vindkraft och biogas. Solenergi ger möjlighet till både små- och storskalig produktion. Miljöpartiet vill att Malmö stad försörjs till 15 procent av solel 2030. För att nå detta mål måste staden gå före och säkerställa att 15 procent av verksamheternas energibehov försörjs av solenergianläggningar på stadens egna fastigheter. Vi vill starta utbyggnaden av solceller omedelbart och säkerställa att all ny-, om- och tillbyggnation av stadens fastigheter har solceller som standard. Privata hushåll och fastighetsägare är nödvändiga aktörer i energiomställningen. Därför är det viktigt att staden fortsätter att förbättra och förenkla processerna kring installation av solelsanläggningar.

Vindkraften har utvecklats snabbt de senaste åren, både i kostnadseffektivitet och energieffektivitet. Vi vill därför att Malmö stad åter börjar investera i egna vindkraftverk. Egenproducerad vindkraft sparar pengar för kommunens verksamheter, samtidigt som den tillför förnybar energi i elsystemet. Vi vill också att staden inleder en dialog med Länsstyrelsen om att göra det möjligt för fler vindkraftverk inom Malmös geografi, särskilt på ytor längs med Yttre Ringvägen som är både vind- och bullerutsatta och därför lämpliga för vindkraftsproduktion.

För att minska klimat- och miljöpåverkan så räcker det inte att den energi som Malmö använder är förnybar. Den måste också användas effektivare. Därför vill vi omgående byta ut energislukande anläggningar för uppvärmning av stadens

Agenda 2030

fastigheter och ersätta dem med klimateffektiv teknik. Vi vill också att Malmö ska arbeta för att bli den ledande kommunen i Sverige inom energieffektivisering.

Vi föreslår kommunfullmäktige besluta:

- att ge **servicenämnden** i uppdrag att fortsätta installationen av solenergi-anläggningar på Malmös stads fastigheter med syfte att 15 procent av energibehovet försörjs av solen 2030.
- att ge **servicenämnden** i uppdrag att bygga fler egna vindkraftverk och öka takten i projekteringen.
- att ge **servicenämnden** i uppdrag att inventera vilken typ av uppvärmning som används i stadens fastigheter och ta fram en plan för att snarast installera klimateffektiva anläggningar.
- att ge **servicenämnden** i uppdrag att utreda en målnivå för att Malmö ska bli den ledande svenska kommunen inom energieffektivisering.
- att ge **samtliga beställarnämnder** samt **servicenämnden** i uppdrag att säkerställa att solceller ingår som standard i all ny-, om- och tillbyggnation i stadens regi.
- att ge **servicenämnden** i uppdrag att ta fram en plan för energieffektivisering av stadens fastigheter.

Större rörelsefrihet för Malmöborna

Det ska vara säkert och gå snabbt att ta sig fram till fots, med cykel eller kollektivt. Vi vill göra det enkelt att resa hållbart i Malmö och regionen och vill därför ha fler supercykelvägar, spårvägar och mobilitetshus för cyklar och elbilar.

Att göra Malmö till en stad som prioriterar gång-, cykel- och kollektivtrafikanter gynnar jämställdheten, jämlikheten och hållbarheten. Resor som inte kräver bil gör att fler kan ta sig fram oavsett ålder, ekonomi eller fysiska förutsättningar. För att trafiken i Malmö ska bli jämställd och jämlik måste vi bygga ut cykelinfrastrukturen, göra stadsrummet gångvänligt och göra kollektivtrafiken pålitlig. Miljöpartiet vill ta ett helhetsgrepp kring trafiksystemet i staden, och ge kollektivtrafik, gångtrafikanter och cykel företräde. Därför vill vi att Malmös trafik- och mobilitetsplan tydligt tar ställning för minskad andel resor med bil.

Att röra sig till fots ska vara det enklaste sättet att ta sig runt i staden. Promenadstråk, trottoarer och gångvägar ska vara säkra, inbjudande och tillgängliga. Därför vill vi se fler gågator och sommargator. Vi vill också att staden satsar på gröna och bilfria torg, där människor kan mötas, barn kan leka och grönskan kan breda ut sig.

Satsningar på cykling är positiva både för folkhälsan och för samhällsekonomin. För att underlätta cykelpendling har vi säkerställt att Malmös första supercykelstråk börjar byggas under denna mandatperiod. Det är ett första steg mot vår vision av ett helt nät med tio supercykelstråk som knyter ihop staden. Stråken är raka, breda, enkelriktade och nivåskilda från gångbanorna. Där kan olika grupper cykla säkert och bekvämt genom Malmö – snabba cykelpendlare, små barn som precis lärt sig cykla, och de som är på väg hem från affären med lådcykel.

Cykelöverfarter ger cyklister företräde framför bilister och underlättar för dem som väljer att resa hållbart. Miljöpartiet tycker att cyklar borde vara prioriterade i alla korsningar, och vi vill bygga 100 nya cykelöverfarter under mandatperioden. Det behövs även en kraftig satsning för att bygga ihop det befintliga cykelnätet. Vi vill att staden tar fram ett nytt cykelprogram som tar ett helhetsgrepp kring satsningar på cykelinfrastruktur.

Cyklar behöver parkeras, men idag finns det allt för få stöldsäkra cykelparkeringar. Därför vill vi ta fram en handlingsplan för hur behovet av cykelparkering ska tillgodoses. Inte minst genom att använda de parkeringshus som redan

Agenda 2030

finns för bilar, men som sällan ger utrymme för cykelparkering. Vi vill även bygga fler mobilitetshus som har fler funktioner än traditionella p-hus, som till exempel cykelparkering, laddinfrastruktur för elbilar, uthyrning av cyklar och elskotrar, verkstäder och solceller på taket. För att ytterligare främja smidigare mobilitet vill vi komplettera med lokala mobilitetshubbar som är knutpunkter för delningstjänster som hyrbilar eller hyrcyklar, och där det enkelt går att växla mellan fordonsslag.

Det är nödvändigt att bygga ut kollektivtrafiken i den växande staden. Biltrafik är skrymmande och tvingar staden att bre ut sig på åkrarna, vilket i sin tur driver fram ännu mer biltrafik. Istället behöver kollektivtrafiken bli så punktlig, pålitlig och turtät att den blir ett attraktivt alternativ för fler. Vi vill bygga spårväg i Malmö, med tre linjer till att börja med. De utgör ryggraden i det trafiksystem vi vill se. Spårvägen vill vi komplettera med ett nät av stora elbussar i egna körfält.

En stor del av trafiken i Malmö består av pendling in och ut ur staden. Idag har Malmö inpendling med tåg från tre håll – stambanan från Lund, Trelleborgsbanan och Lommabanan. För att minska biltrafiken österifrån vill vi driva på för att staten och regionen ska återuppbygga Simrishamnsbanan. Vi vill även se en spårutbyggnad söderifrån, som förbinder Malmö med Vellinge. Med spårförbindelser i fem riktningar ökar valfriheten för inpendlare.

Miljöpartiet i Malmö kan konstatera att avlastning av Öresundsbron behövs inom överskådlig framtid, framförallt när det gäller pendlingstrafik och för att säkerställa att gods även i framtiden kan fraktas in i landet via järnväg. Vi är därför öppna för en nationell utredning om Öresundsmetron, och att Sverige tillsammans med Danmark utreder förutsättningarna för en sådan förbindelse. En metro behöver dock även belysas utifrån en regional kontext och vad en sådan satsning skulle innebära för kollektivtrafiken i Malmö. Även inom staden finns en framtida kapacitetsbrist som behöver hanteras. Därför vill vi se analyser av hur en eventuell metro kan kopplas ihop med befintliga kollektivtrafiksystem och vad som behövs för att öka kapaciteten. För att en sådan enorm investering ska vara försvarbar behöver vi även se klimat- och miljökonsekvensanalyser på kort och lång sikt, samt ekonomiska jämförelsestudier med andra trafiklösningar.

Stora satsningar på kollektivtrafik kräver finansiering, och det är inte rimligt att Malmöborna ensamma ska fortsätta att betala för den infrastruktur som krävs för att möta den ökande inpendlingen. Därför vill vi införa trängselavgifter för bilar in i Malmö. Enligt en tidigare beräkning skulle trängselavgifter ge uppemot 500 miljoner kronor i intäkter om året. Vi vill att Malmö driver frågan om trängselavgift i Malmö gentemot regeringen.

Elbilar tar lika stor plats som andra bilar, men orsakar mycket mindre utsläpp. Det är därför angeläget att stimulera utvecklingen för en större andel elfordon i staden. För att underlätta möjligheten att ladda sin bil vill vi se en större andel parkeringsplatser med laddmöjlighet i parkeringshus och garage. Vi vill att det år 2030 ska gå att ladda bilen på 50 procent av alla parkeringsplatser i p-hus, samt motsvarande andel i garage i MKB:s hus. Vi vill att parkering i första hand sker i mobilitetshus, och att den som parkerar själv får bära sina kostnader. Vi anser också att Malmös trafiksituation behöver regleras för att vara likvärdig i hela staden samt skapa mer plats för hållbar och delad mobilitet. Därför föreslår vi en höjning av parkeringsavgifter under 2022 samt införande av parkeringsavgift i alla delar av staden.

Malmöbornas mark är en av de mest värdefulla tillgångarna och behöver frigöras för att skapa mer plats för gång-, cykel-, kollektivtrafik, samhällsservice, grönska och umgänge. Storstäder som Paris visar vägen genom att slopa 60 000 av stadens 144 000 parkeringsplatser på allmänna vägar för att göra staden mer tillgänglig. Malmö borde följa Paris exempel och på sikt omvandla 30 procent av stadens parkeringar i syfte att använda marken mer effektivt.

Biltrafiken skapar en allt otryggare stadsmiljö. På Möllevången och i Västra hamnen plågas boende av buller från höga hastigheter, buskörningar och kriminella som använder bilar och parkeringsplatser för drogförsäljning och interna uppgörelser. Vi vill att Möllevången ska befrias från hetsig biltrafik genom att stoppa genomfartstrafiken innanför Amiralsgatan, Nobelvägen, Spårväggsgatan och Bergsgatan. Alla är välkomna, men till fots eller med cykel. De som bor i stadsdelen ska kunna fortsätta att använda och parkera bilen i området, färdtjänsten ska rulla som vanligt och varuleveranser kan köra in och ut. Men en kraftigt minskad biltrafik skulle ge kvarteren tillbaka till de boende och besökare. Det skulle vara bra för hälsan, särskilt för barnen som är extra känsliga för buller och avgaser. Vi vill plantera fler träd, bryta upp asfalt för att skapa fler gröna ytor, och göra det enklare att gå och cykla. Det skulle göra Möllevången mer inbjudande att röra sig, leka och umgås i. Det skulle också innebära en större vuxennärvaro och mer umgänge på gator och torg, vilket är positivt för tryggheten. För att både hålla nere trafikrytmen och motverka vansinneskörningar vill vi att staden i samråd med polisen och Trafikverket införskaffar och sätter upp fartkameror på Bergsgatan och Amiralsgatan och utanför stadens skolor och förskolor.

Vi föreslår kommunfullmäktige besluta:

- att ge **tekniska nämnden** i uppdrag att identifiera och omvandla flergator till gånggator och sommargator, exempelvis Skolgatan, Friisgatan, Södra Förstadsgatan.

- att ge **tekniska nämnden** i uppdrag att göra fler torg bilfria och gröna, exempelvis Davidshallstorg och Stortorget.
- att ge **tekniska nämnden** i uppdrag att påbörja genomförande av ytterligare fem stråk som har identifierats i supercykelstråkutredningen, för att därefter identifiera ytterligare fyra möjliga stråk.
- att ge **tekniska nämnden** i uppdrag att ta fram ett nytt cykelprogram som tar ett helhetsgrepp kring stadens cykelnätverk.
- att ge **tekniska nämnden** tillsammans med Parkering Malmö uppdrag att ta fram en handlingsplan för att tillgodose behovet av cykelparkeringar.
- att ge **stadsbyggnadsnämnden, tekniska nämnden och Parkering Malmö** i uppdrag att omvandla fem befintliga p-hus till mobilitetshus, och planera för att bygga ytterligare fem nya mobilitetshus och tio mobilitetshubbar.
- att ge **kommunstyrelsen** i uppdrag att verka för ett skyndsamt införande av trängselavgifter i Malmö.
- att genom ägardirektiven ge **Parkering Malmö** och **MKB** i uppdrag att säkerställa att 50 procent av parkeringsplatserna i parkeringshus och garage i respektive bolags ägo möjliggör för laddning av eldrivna fordon senast 2030.
- att ge **tekniska nämnden** i uppdrag att höja parkeringsavgifterna under 2022 samt införa parkeringsavgift i hela staden.
- att ge **tekniska nämnden** och **Parkering Malmö** i uppdrag att omvandla 30 procent av Malmös parkeringsplatser på allmän platsmark i syfte att frigöra och effektivisera användningen av Malmös yta.
- att ge **tekniska nämnden** i uppdrag att göra Möllevången till ett superkvarter med stopp för genomfartstrafik.
- att ge **tekniska nämnden** i uppdrag att införskaffa och sätta upp fartkameror i staden för att förebygga vansinneskörningar och för höga hastigheter på Bergsgatan och Amiralsgatan samt utanför stadens skolor och förskolor.

En barnvänlig stad

Malmö ska vara en stad som uppmuntrar till lek och rörelse, där barn kan gå, cykla och springa utan att hotas av framrusande bilar. Vi vill att det ska finnas gröna skolgårdar med gott om plats i hela staden.

Vi lever i en tid där stillasittandet ökar. Barn och unga rör sig allt mindre och det får allvarliga negativa effekter på deras hälsa och välmående. För att främja fysisk aktivitet behöver stadsrummet utformas så att barn uppmuntras att röra sig. Det kan vara genom trygga gatumiljöer där barn kan gå, cykla och springa, utan att riskera trafikskador från framrusande bilar. Det kan också vara genom att utforma offentliga miljöer så att de tillåter och lockar till lek och stoj. Barn som rör sig naturligt i vardagen har också lättare att ta till sig undervisningen. Tyvärr har vi under lång tid istället sett att allt fler barn skjutsas allt kortare sträckor till skolan. Det uppstår en ond cirkel när den otrygga trafiksituation kring skolorna gör att fler föräldrar väljer att köra sina barn, vilket i sin tur gör trafiksituationen ännu mer osäker. Det är en trend som måste brytas.

Barn och unga ska kunna gå och cykla till skolan utan att utsättas för hetsig biltrafik. Därför vill vi att bilfria zoner ska vara regel närmast skolor. Den som behöver lämna barn med bil ska parkera en bit bort och gå med barnet de sista meterna. Vi vill utöka området med hastighetsbegränsningen 30 km/h kring skolorna för att göra barnens väg till skolan säkrare. Vi vill även placera ut fler farthinder där det behövs för att hålla nere hastigheterna och öka trafiksäkerheten.

Skolgården är en av få platser i staden som är reserverad för barns lek och rörelse. En rymlig och varierad skolgård gör det möjligt för barnen att prova och utveckla sina förmågor och vara fysiskt aktiva. Den gör att barnen rör sig mer, rörelse som inte kan kompenseras varken av lärarledd rörelse eller att skolpersonal följer med barnen till en närliggande park. Barnens spontana och lustfyllda lek ger bäst fysisk aktivitet. Vi vill se en upprustning av de skolgårdar som har minst andel grönyta.

Malmö stads riktlinjer för friytor är redan i minsta laget, skapade för att fungera i en växande stad. Barns yta för lek på förskole- och skolgårdar har under lång tid minskat i hela Sverige, och mest i storstäderna. De riktlinjer för friyta som togs fram på vårt initiativ sätter en tydlig lägsta gräns för friyta på 30 kvadratmeter per förskolebarn. Vi kan tyvärr konstatera att möjligheten till undantag ner till 25 kvadratmeter har använts alltför lättvindigt. Vi vill se en åtstramning av riktlinjerna så att alla förskolor och skolor har tillräcklig friyta.

Agenda 2030

Malmö kan stoltsera med många roliga och genomtänkta temalekplatser som lockar barn och vuxna över hela staden. Lekplatser har fördelen att de inte kräver utrustning eller medlemskap, vilket innebär ökad social jämlikhet. Men Malmös lekplatser kan inspireras ännu mer av kunskapen kring hur barn rör sig i naturmiljöer. Forskning från SLU Alnarp visar att utemiljöns utformning kan stimulera barnen till mer rörelse. Träd kan bli naturliga klätterställningar, buskage kan bli kojor, och kullar och backar kan uppmuntra till vilda lekar. En miljö med tåliga växter, intressanta insekter och mycket naturligt material väcker barnens nyfikenhet och kreativitet. Den sporrar barnen att utforska och hitta på nya lekar. Vi vill se en fortsatt utveckling av lekplatserna med starkare anknytning till natur och miljö. Vi vill också se över möjligheten att etablera lekplatser som är roliga även vid regn och rusk. Vi vill även tillgänglighetsanpassa samtliga stadens befintliga lekplatser. Miljöpartiet har säkerställt att Malmös enda bygglekplats Guldängen permanentas. Detta är i dagsläget också Malmös enda bemannade lekplats. I storstäderna är bemannade lekplatser ett naturligt inslag i staden. Till och med en mindre stad som Örebro har fem bemannade lekplatser. Malmös barn ska också ges möjlighet att leka och utvecklas på det här sättet. Därför vill vi säkerställa att Malmö har minst tre bemannade lekplatser fram till 2025.

Torups bokträdgård är en mycket uppskattad verksamhet som bland annat används av förskolor som har bristfälliga friytor. Vi vill ge fler barn möjlighet att komma i kontakt med naturen och få tillgång till naturpedagogik. Därför vill vi permanenta Torups bokträdgård och satsa mer resurser på naturpedagogik. Det kan till exempel göras genom att fler naturområden bemannas med naturpedagoger, så att de kan ta emot både förskole- och skolelever och barn tillsammans med sina föräldrar.

Vi föreslår kommunfullmäktige besluta:

- att ge **tekniska nämnden** i uppdrag att ta fram en rapport om hur barns aktivitet i stadsrummet kan öka.
- att ge **tekniska nämnden** i uppdrag att som regel införa bilfria zoner i området närmast Malmös skolor och att utanför den bilfria zonen införa en utökad 30-zon kring skolan, så att skolvägen blir säkrare för barn som tar sig till skolan för egen maskin.
- att ge **förskolenämnden** och **grundskolenämnden** i uppdrag att upp-rusta de skolgårdar som har minst andel grönyta.
- att ge **stadsbyggnadsnämnden** i uppdrag att se över och skärpa riktlinjerna för friyta vid förskolor och skolor med syfte att 30 respektive 15 kvadratmeter

friyta för barnen följs.

- att ge **tekniska nämnden** i uppdrag att tillgänglighetsanpassa befintliga lekplatser.
- att ge **tekniska nämnden** i uppdrag att tillsammans med **fritidsnämnden** och **kulturnämnden** säkerställa att Malmö har minst tre bemannade lekplatser fram till 2025.
- att ge **kulturnämnden** och **skolnämnderna** i uppdrag att utöka antalet naturpedagoger och arbeta mer med naturpedagogik på fler platser i staden.
- att ge **servicenämnden** i uppdrag att tillgänglighetsanpassa stadens mötesplatser.
- att ge **förskolenämnden** i uppdrag att utveckla och öka kapaciteten på Torups bokträdgård.
- att ge **tekniska nämnden** i uppdrag att utöka tålig och lekvänlig växtlighet i befintliga lekplatsers närområde och att se över att alla lekplatser har ett fullgott solskydd.
- att ge **stadsbyggnadsnämnden** i uppdrag att leda och samordna arbetet med berörda nämnder för att involvera unga i stadsutvecklingen.

Samma chanser för alla barn

I Malmö ska alla barn ha samma möjligheter att forma sin framtid. Vi vill ha en jämlik skola som ger alla elever samma chans att lära, utvecklas och må bra. Det ska inte spela någon roll vilken stadsdel du bor i eller vilken utbildning dina föräldrar har.

Alla barn har rätt till en god utbildning som utgår från individens förutsättningar och behov. Förskolan och skolan ska rusta barnen för att delta i samhället och demokratin, och lägga grunden för ett livslångt lärande. Den svenska skolans största utmaning är ojämlikheten. I vissa skolor går framförallt barn med högutbildade föräldrar och i andra skolor går barn som bara har varit en kort tid i Sverige. Det är viktigt att både kommunen och staten fördelar sina resurser på ett sådant sätt att det motverkar skillnaderna i elevernas förutsättningar. Många elever i Malmös skolor kommer från studieovana hem och barnfattigdomen är utbredd. Av de elever som inte klarar kunskapskraven är den stora majoriteten pojkar. Behovet av stöd är stort och skolan behöver mer resurser. Skolnämnderna får mer pengar för att kunna anställa fler lärare och andra vuxna i skolan, ge tidiga stödinsatser, erbjuda mer modersmålsundervisning och studiehandledning på modersmålet, samt anställa fler kuratorer, sjuksköterskor och specialpedagoger för att stärka elevhälsan.

Skolsegregationen är ett hinder för skolans kompensatoriska uppdrag. Den gör att elever från studieovana hem begränsas i sina möjligheter att lära och utvecklas. Det finns stora vinster med blandade skolor, vilket den statliga utredningen kring skolsegregation visar. Eleverna upplever mer trygghet, högre självkänsla och mår bättre. Blandade klasser ger också elever med tuffa förutsättningar bättre kunskapsresultat utan att andra elever missgynnas. Vi vill se en utveckling där fler elever kan välja skola utifrån sina individuella önskemål och behov. Staden har sett till att elever kan få busskort så att även fattiga barn har möjlighet att ta sig till en skola längre bort. Dock behöver mer göras för att bryta skolsegregationen. Vi vill att staden noggrant analyserar placeringen av nya skolor, så att skolorna kan byggas så att elever från olika områden kan mötas. Vi vill också att Malmö ansöker om att bli testkommun för att reservera 10 procent av platserna på varje skola för nyanlända elever.

Förskolan spelar en viktig roll för jämlikhet mellan barn. Inte minst är det viktigt för nyanlända barn att snabbt börja förskola för att få struktur och öva svenska. Vi vill därför satsa på att fler barn ska gå i förskola, genom att öka den uppsökande verksamheten, öka antalet familjecentraler och erbjuda

Agenda 2030

svenskundervisning för föräldralediga på öppna förskolan. Miljöpartiet vill också på sikt minska barngrupperna, med start i de lägre åldrarna. Färre barn i barngruppen innebär att förskolans personal har mer tid att möta varje barn. Förskollärare och barnskötare är kvinnodominerade yrken. För att rusta barnen bättre för skolan och förbättra arbetsmiljön i kvinnodominerade yrken vill vi göra en omfattande satsning på förskolorna i stadens utsatta områden. Det råder stor brist på förskollärare i Malmö. För oss är det viktigt att förskolepersonalen har en bra arbetssituation, goda villkor och en rimlig lön. Vi vill ta fram en modell för hur dessa satsningar kan genomföras. Vi vill också se ett samarbete mellan förskolenämnden och Malmö universitet, där barnskötare erbjuds möjlighet att läsa till förskolelärare på deltid.

Barn som tillhör de nationella minoriteterna har rätt att få utveckla sitt minoritetsspråk. Det finns ett stort värde för flerspråkiga elever i att få utveckla ett starkt modersmål, både för att stärka den kulturella identiteten och för inläringen av svenska och andra skolämnen. Därför vill vi återinföra modersmålsundervisning i förskoleklass.

Föräldrarnas aktiva intresse för barnens skolgång har stor betydelse för skolresultatet. För många föräldrar i Malmö är detta en självklarhet, men för den som själv inte har så lång utbildning kan skolan uppfattas som svårtillgänglig. Vi ser ett stort behov av att skolan ser och möter föräldrars tvekan inför skolorganisationen och arbetar aktivt med att sprida kunskap om skolan och engagera föräldrarna i barnets utbildning.

Skolarbetet behöver rymmas inom ramen för skoltiden för att skapa balans mellan barnens uppstyrd tid och fritid, och för att säkerställa att barns utveckling i skolan inte är beroende av föräldrarnas utbildningsnivå. Vissa hemuppgifter som är av mer självgående karaktär kan självklart göras hemifrån, till exempel läsning eller repetition. Utöver det vill vi att skolan planerar utbildningen så att barnens arbetsdag är slut när skolan är slut. På så sätt får barn tid för fritidsaktiviteter och återhämtning, samtidigt som stressen minskar och effektiviteten under skoltimmarna ökar.

Den psykiska ohälsan ökar bland Malmös barn och unga. Trenden syns både hos flickor och pojkar, men det är betydligt fler flickor som säger att de har fysiska eller psykiska symtom. Skolans personal och elevhälsovården möter dessa barn och kan sätta in tidiga insatser för att öka deras välbefinnande, genom att förebygga stress och stödja dem att klara utbildningens mål. Därför vill vi satsa på arbetet mot psykisk ohälsa hos eleverna. Detta kan framgångsrikt kombineras med en fortsatt utveckling av sex- och samlevnadsundervisningen och ett större fokus på att se och upptäcka hedersstrukturer. Vi vill att samtliga skolnätverk och digitala enheter har porrfilter. Vi ser också att både förskolan

och skolan behöver fortsätta arbeta med att stärka barnens medvetenhet och kunskap kring genus, kroppslig integritet, samtycke, HBTQI-frågor och förhindrandet av kränkningar.

Det är viktigt med tidiga insatser för att fånga upp barn som befinner sig i riskzonen, för att undvika både mänskligt lidande och stora samhällskostnader på sikt. Därför behövs en stärkt samverkan mellan förskola, socialtjänst och barnavårdscentraler, med gemensamma satsningar och prioriteringar för de minsta barnen. Familjecentralerna är ett viktigt verktyg för att uppnå en sådan samverkan och vi vill se en fortsatt utbyggnad av verksamheterna i fler områden i Malmö. Vi vill också att familjecentralerna och öppenvården erbjuder insatser till föräldrar som har behov av stöd i föräldrarollen.

Varje barn i Malmö har rätt att utvecklas i sin egen riktning, utan oro för omgivningens åsikter eller fördömanden. Vi vill att skolan ska vara en fristad där eleverna får verktyg att tryggt utveckla sina personligheter självständigt, fria från hämmande könsroller och förväntningar. Då är det viktigt att skolans anställda har kompetens att kunna stötta barnen och ungdomarna. Miljöpartiet vill därför stärka kunskapen om normkritik och genusperspektiv hos lärarna. Genuspedagogiken har en viktig roll i att bryta machoidealet som kan få allvarliga konsekvenser för barnets framtid.

Sex- och samlevnadsundervisningen är framför allt till för att alla barn ska känna till sina rättigheter och vad sex och samlevnad innebär. I en hederskontext där myter om kropp och normer kring oskuld florerar, är det viktigt att unga personer får en bra och heltäckande undervisning kring sex och samlevnad. Men även utanför hederskontexter fostras både flickor och pojkar in i begränsande könsroller. Därför behöver sexualundervisningen utvecklas så att den inkluderar allt från olika könsnormer och samtycke, till sexuella trakasserier.

I en situation där barn behöver bo på skyddat boende finns det en stor risk för att skolgången störs eller avbryts helt. Rätten till utbildning är en av de viktigaste skyddsfaktorerna för ett barn och skapar stabilitet i en kaotisk tillvaro. Därför är det särskilt viktigt att säkerställa att barn som bor på skyddade boenden får anpassat stöd så att de inte halkar efter i skolan.

En fungerande skolgång är en av de största skyddsfaktorerna för alla barn, men är särskilt viktig för barn som är i samhällets vård då de är utsatta för fler riskfaktorer. Utöver lyckad skolgång är meningsfull fritid och kulturliv viktiga skyddsfaktorer, som ger barn möjlighet att vidga sina perspektiv, berika sina inre och sociala liv och främjar både fysisk rörelse och rörelse utanför den egna socioekonomiska situationen. Ett sätt att öka mötet mellan elever är att förlägga delar av kulturskolans verksamhet till allaktivitetshus och fritidsgårdar.

Miljöpartiet vill satsa på att utöka kulturskolans verksamhet till fler platser i staden. Vi vill att fler attraktiva kurser hålls på fritidsgårdar där en liten andel elever söker sig till kulturskolan, så att utbudet kommer närmare deras bostad. Det innebär också att elever från andra delar av staden får möjlighet att söka populära kurser och möta nya vänner. Därför vill vi öka antalet allaktivitetshus i staden.

En senare start på skoldagen skulle göra skoleleverna piggare och få dem att sova bättre. Många tonåringar sover idag för lite, vilket ofta beror på att dygnsrytmen förändras under puberteten. De blir pigga på kvällen, vilket gör det svårare att komma upp på morgonen. Sömnbristen gör det svårare för dem att klara skolan. En senare skolstart skulle vara positivt för skolnärvaron och koncentrationen. Detta skulle även innebära en minskad trängsel i kollektivtrafiken på morgnarna. Därför vill vi att Malmö stad ser över hur dags skoldagen börjar på samtliga sina grund- och gymnasieskolor.

Matematik är det ämne som Malmös niondeklassare har lägst måluppfyllelse i. Att förbättra matematikundervisningen är ett av de enklaste sätten att öka andelen gymnasiebehöriga. Skolorna och förvaltningen gör just nu ett viktigt arbete för att utveckla matematikundervisningen, men det behövs en starkare politisk uppbackning. Vi vill satsa mer på matematikundervisningen för att ge fler elever förutsättningar att nå målen.

För en del av Malmös barn utgör förskole- och skolgården den främsta tillgången till natur. Därför är det viktigt att skolgårdar byggs för att ge plats för stöj och lek i grönskande miljöer. För att ytterligare öka möjligheten för barn att komma ut vill vi att Malmö stad satsar på mer utepedagogik. Vi ser gärna att fler renodlade uteförskolor bildas.

Flickor och pojkar ska kunna ta del av öppen fritidsverksamhet på lika villkor. Därför vill vi att arbetet med jämställdhetsintegrering fortsätter och att verksamheterna anpassas så att de även blir tillgängliga och attraktiva för flickor. Vi vill också se ett aktivt arbete med att motverka patriarkala och könsstereotypa föreställningar som riskerar att hindra flickor och pojkar från utveckling och en meningsfull fritid. Många barn och unga slutar med sitt idrottande när de blir tonåringar. Detta problem är mer omfattande för flick- och tjejlag. Vi vill därför titta vidare på att skapa en pott där föreningar kan söka medel till sitt arbete med att behålla även flickor som aktiva medlemmar. Malmö stad har erbjuder många bra kostnadsfria fritidsaktiviteter, men informationen om dessa når många gånger inte de familjer som har störst behov. Vi vill att nämnderna ska ha en närmare samverkan så att fler barn får möjlighet till en meningsfull fritid.

Vi föreslår kommunfullmäktige besluta:

- att ge **grundskolenämnden** i uppdrag att stärka likvärdigheten i skolan genom att anställa fler lärare och andra professioner, ge tidiga stödinsatser samt erbjuda mer modersmålsundervisning och studiehandledning på modersmålet.
- att ge **grundskolenämnden** i uppdrag ansöka om att bli testkommun för att reservera 10 procent av skolplatserna på varje skola för nyanlända elever.
- att ge **förskolenämnden** i uppdrag att utöka den uppsökande verksamheten.
- att **förskolenämnden** och **arbetsmarknads- och socialnämnden** tillsammans med Region Skåne utökar antalet familjecentraler i Malmö.
- att ge **gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden** i uppdrag att utöka satsningen på SFI för föräldralediga.
- att ge **förskolenämnden, grundskolenämnden** och **gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden** i uppdrag att införa porrfilter på skolnätverk och digitala enheter.
- att ge **grundskolenämnden** och **gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden** i uppdrag att stärka det förebyggande arbetet mot psykisk ohälsa, utveckla sex- och samlevnadsundervisningen, samt stärka arbetet mot hedersnormer och hedersförtryck.
- att ge **arbetsmarknads- och socialnämnden** och **grundskolenämnden** i uppdrag att säkerställa att all personal har relevant utbildning och kompetens för att förebygga, upptäcka och motverka hedersnormer och hedersförtryck.
- att ge **förskolenämnden, grundskolenämnden** och **gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden** i uppdrag att arbeta med barns kroppsliga integritet, samt stärka sex- och samlevnadsundervisningen.
- att ge **kulturnämnden** i uppdrag att sprida kulturskolans verksamhet till allaktivitetshus och fritidsgårdar i olika delar av staden.
- att ge **kulturnämnden** i uppdrag att utöka antalet allaktivitetshus.
- att ge **grundskolenämnden** och **gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden** i uppdrag att införa senare skolstart i grund- och gymnasieskolorna.
- att ge **grundskolenämnden** i uppdrag att utveckla och stärka matematik-

undervisningen.

- att ge **förskolenämnden** i uppdrag att undersöka möjligheten att starta fler uteförskolor.
- att ge **förskolenämnden** i uppdrag att förbättra arbetsmiljön på förskolorna i de socioekonomiskt svagaste områdena.
- att ge **förskolenämnden** i uppdrag att i samarbete med Malmö universitet ge fler barnskötare möjlighet att läsa till förskolelärare.
- att ge **grundskolenämnden** i uppdrag att återinföra modersmålsundervisning i förskoleklass.
- att ge **fritidsnämnden** i uppdrag att anpassa verksamheterna så att de även blir attraktiva och tillgängliga för flickor.
- att ge **arbetsmarknads- och socialnämnden, kulturnämnden och fritidsnämnden** ett utökat samverkansansvar för ge fler barn möjlighet till en meningsfull fritid.

God livskvalitet för äldre och personer med funktionsvariation

Malmö ska vara en stad där alla tryggt kan bo kvar i sina hem så länge som det är möjligt. Vi vill göra det lättare för alla Malmöbor att leva ett självständigt, gott och socialt liv.

Coronapandemin har tydligt visat på brister inom den svenska omsorgen. En alltför stor andel av de anställda inom äldreomsorgen och LSS-verksamheten har osäkra anställningsförhållanden, till exempel timanställningar. Det skapar en stor osäkerhet hos de anställda och en försämrad kontinuitet för stadens brukare. Vi vill göra en stor satsning på att förbättra arbetsmiljön för dem som arbetar inom stadens omsorg och för att minska andelen timanställda och öka andelen heltidsanställda. Det är samtidigt en välbehövlig jämställdhetssatsning inom kvinnodominerade yrken.

Ett gott åldrande bygger på att bevara det friska och främja ett självständigt liv. En majoritet av de äldre vill bo kvar i sitt hem så länge det är möjligt, men vill kunna flytta till ett anpassat boende när hemmet inte längre känns tryggt. För att öka tryggheten och möta önskan att bo kvar i sitt hem vill vi att alla äldre erbjuds besök av hemsjukvården när de har fyllt 75 år, för en generell hälsoundersökning och för att utreda om förebyggande insatser som fallprevention bör sättas in. Vi ser också att det är viktigt att fler av medarbetarna inom hälsa, vård och omsorg är utbildade inom rehabilitering och arbetsterapi så att fler äldre får möjlighet att delta aktivt i samhället.

Idag bor många äldre onödigt stort och lider av ensamhet. Vi vill att det byggs attraktiva bostäder för äldre i alla delar av staden, med goda möjligheter till socialt umgänge. Målet är att alla delar av staden ska gå att bo i genom livets olika skeden. Det ökar livskvaliteten samtidigt som bostäder frigörs för andra grupper. Vi vill även satsa på att bygga ut trygghetsboenden, vilket är boenden anpassade för äldre med gemenskapslokaler och personal på plats. Vi vill att trygghetsboenden ska fördelas via boståndsbeslut, inte som idag via en kö.

Alla äldre förtjänar glädjen av ett gott mål mat. Vi vill därför att all mat inom äldreomsorgen ska lagas av utbildad personal och att andelen vegetariskt och ekologiskt ska öka.

Värmeböljorna innebär en oerhörd påfrestning för många av landets äldre. Värmeböljan 2018 kan ha orsakat ungefär 600 dödsfall i Sverige. Stadens äldreboende måste klimatanpassas så att våra äldre kan leva i en god och trygg miljö,

Agenda 2030

även när extrema värmeböljor blir vanligare. Staden behöver göra solstudier, skapa skugga genom mer grönska och säkerställa att det finns tillräckliga kylanläggningar.

Ökad utomhusvistelse förebygger skador, stimulerar till ökat socialt liv och minskar risken för depression och ångest. Därför vill vi införa krav på bättre och grönare utemiljöer på stadens särskilda boenden.

Malmö ska vara en stad där tillgången till service, kultur, handel eller samhället i stort styrs av medborgarnas intresse, inte funktionsförmåga. Ett viktigt verktyg för att göra Malmö till en stad för alla är att arbeta med universell utformning. Universell utformning betyder att produkter, miljöer, program och tjänster utformas så att de ska kunna användas av alla i största möjliga utsträckning, utan behov av anpassning eller specialutformning. Det är en förutsättning för att personer med funktionsnedsättning ska kunna delta i samhället på lika villkor som andra. Vi vill därför att alla relevanta upphandlingar ställer krav på universell utformning.

Behovet av nya LSS-boenden har ökat snabbare än utbyggnaden. Köerna är för långa idag. Vi vill korta köerna och vill därför se en plan för hur staden ska ta fram boenden som motsvarar behovet. För att öka livskvaliteten och boendemiljön vill vi att staden ska påbörja projektering av ett klimatneutralt LSS-boende. Kunskapen från processen ska användas för att skala upp och säkerställa att kommunen implementerar klimatneutralt byggande även i andra byggprojekt. Vi vill också att Malmö stad startar en mötesplats för barn med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar.

Vi föreslår kommunfullmäktige besluta:

- att ge **hälsa-, vård- och omsorgsnämnden** och **funktionsstödsnämnden** i uppdrag att minska andelen timanställda, öka andelen heltidsanställda och förbättra arbetsmiljön.
- att ge **hälsa-, vård- och omsorgsnämnden** i uppdrag att i samverkan med Region Skåne utreda hur hembesök till alla över 75 år kan genomföras.
- att ge **hälsa-, vård- och omsorgsnämnden** i uppdrag att införa biståndsbeslut som fördelningsprincip för platser på trygghetsboende.
- att ge **hälsa-, vård- och omsorgsnämnden** i uppdrag att öka andelen ekologisk och vegetarisk mat på stadens särskilda boenden.
- att ge **hälsa-, vård- och omsorgsnämnden** och **funktionsstödsnämnden** i uppdrag att klimatanpassa sina särskilda boenden.

- att ge **stadsbyggnadsnämnden** i uppdrag att i samverkan med **hälsa-, vård- och omsorgsnämnden** och **funktionsstödsnämnden** ta fram riktlinjer för gröna utemiljöer på stadens särskilda boenden.
- att ge **kommunstyrelsen** i uppdrag att integrera universell utformning vid alla relevanta upphandlingar.
- att ge **funktionsstödsnämnden** i uppdrag att återkomma med en plan för hur köerna till LSS-boenden kan kortas.
- att ge **funktionsstödsnämnden** och **servicenämnden** i uppdrag att påbörja projektering av ett klimatneutralt LSS-boende.
- att ge **funktionsstödsnämnden** i uppdrag att starta en mötesplats för barn med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar.

Fler vägar till en egen bostad

För oss är bostaden en mänsklig rättighet. I vårt Malmö har alla barn en egen bostad att komma hem till. Vi vill att staden ska erbjuda långsiktiga boenden till alla hemlösa barnfamiljer, oavsett om hemlösheten beror på fattigdom eller missbruk.

För Miljöpartiet är bostaden en mänsklig rättighet. Bostaden är en förutsättning för att människor ska kunna skapa sig fria och självständiga liv. Malmö behöver fler bostäder som Malmöbor med olika ekonomiska förutsättningar har råd att bo i. Vuxna med social problematik ska i större utsträckning erbjudas bostäder via den framgångsrika Bostad först-modellen. Vuxna hemlösa som saknar social problematik ska i första hand erbjudas plats på härbärgen. Våldsutsatta kvinnor och barn som riskerar hemlöshet ska få förtur till lägenheter hos MKB.

Under 2019 började Malmös socialtjänst att tillämpa en ny hårdare praxis. Barn som är hemlösa på grund av fattigdom erbjuds inte längre långsiktiga lösningar. Istället får hemlösa barnfamiljer bo en vecka i taget på akutboenden. Vi anser att Malmö stad ska ta ansvar för att hemlösa barnfamiljer får långsiktiga boendelösningar, som genomgångslägenheter och övergångslägenheter, oavsett om orsaken till hemlöshet är social problematik eller fattigdom. Därför vill vi teckna ett IOP med Skånes stadsmission för att erbjuda långsiktiga boendelösningar och stöd för hemlösa barn och barnfamiljer genom att implementera Barns Bostad först-modellen.

De fastighetsägare som har samarbetat med socialtjänsten kring övergångskontrakt är positiva till modellen. Den innebär att fastighetsägarna får stöd av kommunen med extra tillsyn under den första tiden. Därefter överläts kontraktet direkt till hyresgästen. En sådan modell sparar pengar åt kommunen, eftersom hyran är lägre än kostnaden för att låta den hemlösa familjen bo på hotell. Ett förstahandskontrakt ger samtidigt den trygghet och stabilitet i tillvaron som vi vet underlättar för möjligheten att också etablera sig på arbetsmarknaden. Vi vill därför öka samarbetet med fastighetsägare och byggherrar så att vi få fler hyresvärdar att acceptera försörjningsstöd som inkomst, antingen direkt eller via övergångskontrakt. Vi är mycket positiva till Mallbo-modellen och vill att den snarast ska användas i fler bostadsprojekt, för att ge fler Malmöbor möjlighet till eget hem och egen försörjning. Malmö stad ska också reservera mark till boendeformer som kollektivboenden och kooperativ.

Malmö har ett fantastiskt civilsamhälle med ett stort engagemang för de sårbara

Agenda 2030

grupperna i vår stad. Men det är inte rimligt att de ideella organisationerna får ta över kommunens roll som det yttersta skyddsnätet. Vi som samhälle och medmänniskor har en moralisk skyldighet att åtminstone säkerställa att alla Malmöbor har tak över huvudet och mat i magen. Det är en fråga om anständighet. Vi vill därför att arbetsmarknads- och socialnämnden i samråd med civilsamhället ser till att det finns härbärgesplatser med sovplatser både för unga vuxna och vuxna året runt.

Vi föreslår kommunfullmäktige besluta:

- att ge **tekniska nämnden** och **arbetsmarknads- och socialnämnden** i uppdrag att teckna ett IOP med Skånes stadsmission för att implementera Barns Bostad först-modellen i Malmö.
- att ge **arbetsmarknads- och socialnämnden** i uppdrag att genom stärkt samverkan med fastighetsägarorganisationerna ta fram en modell för ett systematiskt arbete med övergångslägenheter i befintligt bestånd för hushåll med försörjningsstöd.
- att ge **arbetsmarknads- och socialnämnden** och **tekniska nämnden** i uppdrag att omvandla lägenheter i stadens bostadsbestånd till akutboenden.
- att ge **arbetsmarknads- och socialnämnden** i uppdrag att säkerställa att det finns härbärgesplatser året runt för både unga och vuxna som motsvarar behovet genom en överenskommelse (IOP) med aktörer från idéburen sektor.
- att ge **tekniska nämnden** i uppdrag att reservera mark för kollektivboenden och kooperativ.

Frihet att välja sin framtid

Vi tror på människors vilja och förmåga att stå på egna ben. Idag saknar alltför många Malmöbor möjligheten att försörja sig själva och sina familjer. Miljöpartiet vill att Malmö stad satsar på utbildning och arbetsmarknadsinsatser så att fler får makt att bestämma över sina liv.

Malmö har gjort en fantastisk resa från en industristad på dekis till en kunskapsstad. Malmös arbetsmarknad skapar välfärd och möjligheter för hela Skåne. Malmös arbetsmarknad möjliggör kranskommunernas välfärd. Dock finns det ett stort antal Malmöbor som inte kan efterfråga jobben som skapas i kunskapsstaden Malmö. Malmö har fler arbetslösa på alla utbildningsnivåer jämfört med de flesta andra städer i Sverige. Det är ett stort problem. En stad där fler har ett eget arbete är en stad där både barnfattigdomen och segregationen minskar och framtidstron ökar. Arbetsmarknadspolitiken är en statlig angeläget, men eftersom den statliga arbetsmarknadspolitiken präglas av osäkerhet och motstridiga besked så behöver Malmö ta ett större ansvar. De flesta arbetslösa i Malmö saknar en utbildning som gör dem anställningsbara. Därför måste Malmö stad växla upp sina utbildningsinsatser mot bristyrken inom vård, barnomsorg, restaurang och fastighetsskötsel.

Kommunala arbetsmarknads- och utbildningsinsatser är bra verktyg för att fler Malmöbor ska bli självförsörjande. Malmö stads verksamheter har stora möjligheter att ge fler Malmöbor chansen att komma in på arbetsmarknaden genom att tillsätta statligt finansierade extratjänster. Utöver det gör vi omfattande satsning på kommunalt finansierade arbetsmarknadsanställningar. För fler ska komma in på arbetsmarknaden vill vi att Malmö stad tar tillbaka lokalvården i egen regi. Vi vill både anställa yrkeskunniga medarbetare med schysta villkor och utbilda och anställa Malmöbor som idag har försörjningsstöd. Det kommer leda till att fler Malmöbor får ett eget jobb och kostnaden för försörjningsstöd minskar. Vi vill också inrätta en kommunal cykeljour för att öka framkomligheten och trafiksäkerheten för cyklisterna i Malmö. Ett antal cykelvärdar i cykeljouren ska anställas genom arbetsmarknadsanställningar.

Vi vill se försök med sociala utfallskontrakt, där externa parter kan gå in med insatser för etablering och anställning, mot en senare återbetalning av en del av det insparade försörjningsstödet. Vi vill också att staden ger möjlighet till fler uppdragsutbildningar i samarbete med näringslivet, folkhögskolorna och yrkeshögskolorna, för att fler ska kunna få rätt kompetens och för att underlätta företagets kompetensförsörjning.

Agenda 2030

För unga är den första arbetslivserfarenheten otroligt viktigt. Därför ger vi stadens nämnder i uppdrag att ta fram sommarpraktikplatser till alla unga Malmöbor, 16-19 år. En bra vuxenutbildning är nödvändig för att läsa in enstaka betyg eller för att få behörighet till högre studier, medan insatser som talangprogram ger möjlighet till utbildning i ett bristyrke för den som har relevanta förmågor. Miljöpartiet ser ett fortsatt behov för kommunen att bedriva aktiva insatser för att stödja fler att komma i arbete. Det är viktigt att kombinera arbetsmarknads- och utbildningsinsatser så att varje individ får goda förutsättningar till en varaktig självförsörjning.

En stor andel av de arbetslösa i Malmö är utrikes födda. Det väcker frågan hur stor del av arbetslösheten i Malmö som beror på en diskriminering på arbetsmarknaden. Det är känt sedan innan att Malmö stads chefer inte speglar befolkningssammansättningen i staden. Chefer med utländsk bakgrund är kraftigt underrepresenterade. Diskriminering är en mur som står mellan arbetslöshet och självförsörjning. Den muren måste krossas. Därför vill vi att Malmö stads inför anonymiserade ansökningar.

Att fler nyanlända kvinnor får en egen försörjning är en viktig jämställdhetsfråga. Vägen till egenmakt har genom historien varit att kvinnor har en egen inkomst att rå över. Sysselsättningsgraden för nyanlända invandrare är generellt lägre än hos svenska medborgare, och kvinnorna är de som står längst från arbetsmarknaden. Miljöpartiet ser att nyanlända kvinnor som grupp har potential att snabbare komma ut på arbetsmarknaden med rätt insatser. Vi vill därför att studie- och yrkesvägledningen anammar ett tydligare genusperspektiv, så att uppmuntran och vägledningen inte cementerar könsstereotypa yrkesval. Kartläggningen av hedersrelaterat våld visar dessutom på starka samband mellan arbetslöshet och risk för hedersstrukturer i familjer, särskilt i de familjer där mamman står utanför arbetslivet. Vi vill också undersöka om det går att stödja fler kvinnokooperativ.

Svenska för invandrare, SFI, är ett viktigt redskap för att nyanlända personer ska komma in på arbetsmarknaden. För att SFI ska vara så effektivt som möjligt krävs det att utbildningen är flexibel och individanpassad. Till exempel ska individen kunna välja inriktning på utbildningen och studera på distans, med möjlighet att få stöd av lärare vid fysiska möten. Vi vill också ge möjlighet till fler att gå på SFI under föräldraledigheten.

Vi föreslår kommunfullmäktige besluta:

- att ge **servicenämnden** och **arbetsmarknads- och socialnämnden** i uppdrag tillsammans med samtliga nämnder att driva lokalvården i egen regi.

- att ge **tekniska nämnden** och **arbetsmarknads- och socialnämnden** i uppdrag att inrätta en kommunal cykeljour bemannad med arbetsmarknadsanställningar.
- att ge **arbetsmarknads- och socialnämnden** i uppdrag att införa ett försök med sociala utfallskontrakt.
- att ge **arbetsmarknads- och socialnämnden** i uppdrag att ta fram fler uppdragsutbildningar i samarbete med näringslivet, folkhögskolorna och yrkeshögskolorna.
- att ge **samtliga nämnder** i uppdrag att ta fram sommarpraktikplatser till alla unga Malmöbor 16-19 år.
- att ge **samtliga nämnder** i uppdrag att införa anonymiserade ansökningar.
- att ge **gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden** och **arbetsmarknads- och socialnämnden** i uppdrag att stärka arbetsmarknadsinsatser och utbildningsinsatser riktade till nyanlända kvinnor.

Ett tryggt Malmö

Sämre hälsa, hopplöshet och kortare liv. Ojämlikheten har ett oerhört högt pris för många Malmöbor. Vi vill att staden gör omfattande satsningar på social rättvisa genom förebyggande socialt arbete, särskilt för barn, unga och deras föräldrar.

Några av Sveriges mest utsatta områden finns i Malmö. De kännetecknas av trångboddhet, sämre hälsa, hög arbetslöshet och barnfattigdom. Idag varierar medellivslängden uppemot sju år beroende på var i staden personen bor. Dessa skillnader i uppväxt- och levnadsvillkor måste utjämnas, och för det behövs ett långsiktigt och ihärdigt arbete. Staden behöver arbeta med både med långsiktiga förebyggande insatser och snabba kraftfulla individuella insatser. Genomförda trygghetsmätningar visar att färre Malmöbor har blivit utsatta för brott. Vi ser också en tydlig minskning av skjutvapenvåldet. Trots det har staden med jämna mellanrum drabbats av hänsynslösa våldsdåd som skapar rädsla hos Malmöborna.

Flera sociala problem har sin grund i samhällets ojämlikhet. Miljöpartiet anser att förebyggande socialt arbete är det bästa verktyget för att minska lidande, förebygga kriminalitet och ge makt till de Malmöbor som idag inte har någon. Att förebygga social problematik, snarare än att enbart åtgärda den, är ett humant och kostnadseffektivt sätt att arbeta med sociala frågor. Miljöpartiets ingång är att det bästa sättet att bygga en trygg stad är att jobba förebyggande och genomföra effektiva akuta insatser i god samverkan med andra myndigheter, föreningslivet och näringslivet.

Fattigdomen är en av de största riskfaktorerna i ett barns uppväxt och en kränkning mot barnets rätt till skälig levnadsstandard och utveckling. Dessutom är det en inskränkning av barnets möjligheter att tillgodose sina andra behov och rättigheter. I Malmö lever vart fjärde barn i fattigdom, vartannat om vi fokuserar på barn med icke etnisk svensk bakgrund. Detta är ett svek mot dessa barn och försämrar deras hälsa och livschanser avsevärt. För att lösa problematiken långsiktigt behövs självklart arbetsmarknads- och utbildningsinsatser riktade mot föräldrarna. Men barndomen är här och nu. Det är samhällets och kommunens uppdrag att som yttersta skyddsnät, genom tidiga universella och riktade insatser, kompensera och mildra de negativa effekterna av den livssituation som barnen och familjen befinner sig i för tillfället. Miljöpartiet vill därför att Malmö stad ska ta fram en handlingsplan mot barnfattigdom. Handlingsplanen ska grunda sig i befintlig forskning, rapporter och Malmökommissionens rekommendationer. I planen ska det vara tydligt vilka behov som har identifierats, vilken

Agenda 2030

samverkan som krävs, vilka åtgärder och insatser som sätts in, samt identifiera vita fläckar som ökar risken för att barn faller mellan stolarna. Det ska vara tydligt vad som ska göras, vilken instans som gör vad och vilken förbättring som förväntas i barnets liv.

För att ytterligare ge utrymme för barns röster vill vi skapa förutsättningar för etablering av en barnrättsbyrå i Malmö, som stöttar barn genom socialt och juridiskt stöd, samt råd och praktisk hjälp i frågor som rör barnets rättigheter.

Malmö har tre områden, Rosengård söder om Amiralsgatan, Södra Sofielund och Nydala/Hermosdal/Lindängen, som polisen klassar som särskilt utsatta. Området Holma/Krocksbäck/Bellevuegården är ett så kallat riskområde. Barn som växer upp i dessa områden löper en större risk att bli indragna i kriminalitet. Vi anser att Malmö behöver anta en nollvision om särskilt utsatta områden som kompletteras med en handlingsplan för varje enskilt område. Långsiktiga myndighetsgemensamma insatser i samarbete med boende, föreningsliv och näringsliv är en nyckel till framgång. Ett sådant tillvägagångssätt har med framgång använts i Södra Sofielund. Vi vill även se utbildade fältarbetare i områdena som bidrar till ökad trygghet och dialog med de boende. Utöver det får samtliga nämnder i uppdrag att göra en gemensam områdesutvecklingsinsats i tre geografiska områden för att öka trivselen, höja betygen, samt förbättra barns och ungas livsvillkor i socioekonomiskt svaga områden. Utifrån erfarenheterna som samlas in under uppdraget kan arbetssättet i ett senare skede utökas till övriga delar av Malmö.

Det är inte acceptabelt att företag som drivs av kriminella sysslar med droghandel och pengatvätt under en vit fasad eller att människor utnyttjas för slavlöner. Vi vill se mer myndighetsgemensam tillsynsverksamhet. Vi vill också stärka samarbetet med hotell och hyresvärdar för att motverka trafficking och prostitution.

Den öppna droghandeln skapar otrygghet och innebär risker för alla inblandade personer. Unga missbrukare utan ekonomiska resurser finansierar ofta sitt missbruk genom att sälja droger till andra. Miljöpartiet vill att fler unga ska få tidig hjälp att lämna missbruk och ett kriminellt liv. Det behövs en bättre utbyggd öppenvård för missbrukare och fler sociala insatsgrupper som vänder sig till ungdomar som återvänder från en tvångsplacering eller ett avtjänat straff. Idag får många ungdomar köa till insatserna och då finns det en stor risk att de under tiden åter blir indragna i missbruk och brottslighet. Vi anser att Malmö behöver ytterligare en Maria-mottagning som vänder sig till unga med missbruksproblematik.

Samhället måste tidigt ingripa och hjälpa barn som hamnat snett. Miljöpartiet vill att socialtjänst och polis genomför ett allvarssamtal inom 48 timmar med

barn under 15 år som utfört ett brott. Vi vill också införa ett särskilt Barnahus med en trygg miljö för barn och unga som är brottsoffer. Ett barn som blivit utsatt för ett brott ska inte behöva slussas mellan olika myndigheter. På ett Barnahus arbetar socialsekreterare, kurator, psykolog, polis, åklagare, barnläkare och rättsläkare. Miljöpartiet anser att stadens satsning på förebyggande socialt arbete behöver fortsätta och utvecklas. Vi vill se fler fältarbetare som träffar utsatta barn och unga, bostadsrådgivningen och det vräkningsförebyggande arbetet måste förstärkas, och fler föräldrar måste erbjudas föräldrastödskurser.

I ett jämställt Malmö är det fullständigt oacceptabelt att delar av Malmös befolkning dagligen får sina mänskliga rättigheter kränkta och sina liv begränsade. Vi vill därför vidareutbilda personalen i skola, socialtjänst och på familjecentraler för att bättre kunna förebygga, reagera på och ingripa mot hedersförtryck. Hederskartläggningen visar tydligt att unga människor som behöver söka vuxenvärldens stöd har mycket lättare att göra det hos skolans personal än hos socialtjänsten. Det är därför mycket viktigt att all personal i skolan har utbildats i att upptäcka misstänkt hedersförtryck och möta barnets behov av skydd. Elevhälsan möter och fångar upp en del av dessa ungdomar, men även den undervisande personalen behöver fortbildas i att känna igen misstänkt förtryck. Miljöpartiet vill att en stödverksamhet inrättas med särskilda kontaktpersoner för dem som lämnar en hederskontext. Vi vill också förstärka Resursteam Heder och sänka tröskeln att kontakta dem genom att upphandla en chattfunktion till verksamheten.

Våld i nära relationer drabbar framför allt kvinnor och utförs oftast av män. Under coronapandemin har våldet i hemmet ökat. Malmö bedriver idag ett omfattande arbete mot våld i nära relationer, men det uppsökande arbetet riktat mot män behöver stärkas så att vi förebygger att män slår. Även rådgivningen till män behöver stärkas och göras mer lättillgänglig. Vi vill också att Malmö stad bedriver en försöksverksamhet med att få våldsutövande män att flytta från hemmet så att den eller de våldsutsatta kan få bo kvar. För de kvinnor som ändå tvingas lämna sina hem för att skydda sig själva och sina barn från en våldsam anhörig måste det finnas plats på ett skyddat boende tills hon kan hitta ett ordnat boende. Vi menar också att kvinnor som har skyddsbehov måste få förtur till MKB:s bostäder. Kommunen ska även förstärka sitt samarbete med kvinnojourerna och ge dem långsiktiga förutsättningar att bedriva sitt arbete. Barn som bevittnar våld i hemmet får alldeles för sällan hjälp och stödinsatser. Vi vill att kommunen tillgodoser behoven hos barn som bevittnat våld i hemmet.

En grupp som är särskilt utsatta i Malmö är de kvinnor som verkar inom prostitution. Inte sällan är dessa kvinnor utsatta för människohandel för sexuella ändamål. Det är mycket viktigt att samhället motverkar detta på alla plan, genom att lagföra sexköparna, hallickarna och människohandlarna och ge

kvinnorna det stöd de behöver för att ta sig ur situationen. Här kan Malmö stad göra mer, dels genom myndighetsutövning, dels genom rådgivning, utbildning och stöd till de drabbade kvinnorna. Vi vill att kommunen stärker sitt arbete mot sexhandel.

Papperslösa barn är extremt utsatta i vårt samhälle. Miljöpartiet vill att Malmö ska fortsätta att stå upp för barnkonventionen och säkra de papperslösa barnens rätt till försörjningsstöd på samma villkor som andra barn. Vi har under många år slagits för att papperslösa barn ska ha rätt till en rimlig säkerhet, och att de ska kunna använda sin lagstadgade rätt att gå i skolan och få vård under den tid som de är i kommunen. Barn ska inte drabbas på grund av föräldrarnas handlingar.

Vi föreslår kommunfullmäktige besluta:

- att ge **kommunstyrelsen** i samverkan med berörda nämnder i uppdrag att ta fram en handlingsplan för varje utsatt område.
- att ge **arbetsmarknads- och socialnämnden** i uppdrag att utöka antalet fältarbetare i utsatta områden.
- att ge **samtliga nämnder** i uppdrag att genomföra en områdesutvecklingsinsats på tre geografiska områden för att öka trivseln, höja betygen och förbättra barn och ungas livsvillkor i socioekonomiskt svaga områden.
- att ge **kommunstyrelsen** och **samtliga berörda nämnder** i uppdrag att ta fram en handlingsplan mot barnfattigdom i Malmö och i arbetet involvera civilsamhälle, andra myndigheter, akademien, berörda barn och vårdnadshavare.
- att ge **kommunstyrelsen** i uppdrag att inleda en dialog med civilsamhället och påbörja etablering av en barnrättsbyrå i Malmö.
- att ge **miljönämnden** i samverkan med **berörda nämnden** i uppdrag att utöka den myndighetsgemensamma tillsynsverksamheten.
- att ge **arbetsmarknads- och socialnämnden** samt **miljönämnden** i uppdrag att stärka arbetet mot sexhandel.
- att ge **arbetsmarknads- och socialnämnden** i uppdrag att utöka den uppsökande verksamheten och rådgivningen till män som slår.
- att ge **arbetsmarknads- och socialnämnden** i uppdrag att påbörja en dialog med Region Skåne om att öppna en ny Maria-mottagning i Malmö.
- att ge **arbetsmarknads- och socialnämnden** och **grundskolenämnden**

i uppdrag att tillsammans med polisen genomföra ett allvarssamtal inom 48 timmar med barn under 15 år som utfört ett brott och deras vårdnadshavare.

- att ge **arbetsmarknads- och socialnämnden** i uppdrag att påbörja en dialog med Region Skåne, Åklagarmyndigheten och Polisen för att införa ett särskilt Barnahus i Malmö.
- att ge **arbetsmarknads- och socialnämnden** i uppdrag att förstärka Resursteam Heder genom en upphandling av chattfunktion.
- att ge **arbetsmarknads- och socialnämnden** i uppdrag att ge kvinnojourerna långsiktiga förutsättningar att bedriva sitt arbete.
- att ge **arbetsmarknads- och socialnämnden** i uppdrag att tillgodose behoven hos barn som bevittnat våld i hemmet.
- att ge **kommunstyrelsen** och **MKB** i uppdrag att ge förtur i bostadskön till våldsutsatta kvinnor som bor på skyddat boende, men som på grund av hotbild inte kan återvända till sitt hem.

Demokrati, jämställdhet och mänskliga rättigheter

Malmö ska vara en fördomsfri, tillgänglig och trygg stad för alla. Miljöpartiet vill att jämställdhetsperspektivet och feminism ska genomsyra alla Malmö stads verksamheter.

Alla människor är födda fria och lika i värde. Det innebär att alla Malmöbor oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder ska kunna leva fullvärdiga liv i fred och trygghet. Malmöborna ska ha tillgång till sin stad, oavsett om det gäller möjligheten att fysiskt kunna ta sig runt i staden och ta del av dess utbud eller att öppet visa sin kärlek eller identitet.

Ett av de största samhällsproblemen är de patriarkala strukturer som omger oss, och de begränsande könsroller som påverkar människor oavsett kön. Detta är negativa krafter som existerar i alla delar av samhället, i skolan, på arbetsplatsen och när biståndsbedömningar görs. Därför vill Miljöpartiet att Malmö stad hela tiden arbetar för att öka jämställdheten. Vi vill att genusperspektiv och normkritik stärks i alla stadens verksamheter. Staden har i flera år jobbat med dessa frågor och rört sig åt rätt håll. Miljöpartiet anser att det är hög tid lägga i en extra växel och vi kommer fortsätta att verka för att jämställdhetsperspektivet och feminism genomsyrar Malmö stad.

Att tillvarata människors förmågor är klokt utifrån både samhällsekonomin och folkhälsan. För oss är det viktigt att staden arbetar för att öka brukarnas självständighet och delaktighet. Att Malmö är fysiskt tillgänglig gör staden bättre för alla. Vi vill därför att Malmö gaturum tillgänglighetsanpassas, till exempel genom tillgängliga lekplatser, lägre trottoarkanter och fungerande ledstråk. En inkluderande stadsstruktur ska förutom den fysiska tillgängligheten även ta hänsyn till bland annat barnperspektiv, jämställdhetsperspektiv och trygghet.

Att vara rädd för eller utsättas för rasism, diskriminering eller hatbrott är förödande för individens självbestämmande och skapar mycket lidande. Det antirasistiska och antidiskriminerande arbetet måste starta i tidig ålder. Skolan spelar en central roll för att förebygga rasism. Miljöpartiet har drivit igenom att all skolpersonal ska utbildas i antidiskriminering och normkritik för att tydligt kunna integrera dessa kunskaper i undervisningen, samt ha verktyg för att hantera diskriminering och kränkningar som kan uppstå i skolan.

Elever som har deltagit i dialoger i Forum för demokrati och mänskliga rättigheter

Agenda 2030

vittnar om stora brister i hur skolorna hanterar anmälningar av hot och kränkningar. Vi vill säkerställa att anmälningssystemet är utformat utifrån barnens perspektiv, att barnen får stöd genom anmälningsprocessen och att det sker en tydlig återkoppling till barn och vårdnadshavare. Idag får skolnämnderna kännedom om hot och kränkningar vid sina sammanträden, men det räcker inte. Varningssignalerna måste omsättas i politisk handling.

Rasismen är en fråga om liv och död. Den är också en fråga om gradvis förskjutning av värderingar, om polarisering och om att släppa lös politiskt extremistiska krafter. Historien har lärt oss att det inte finns utrymme för att passivt förhålla sig till sådana här förskjutningar. Vi behöver istället mobilisera alla goda krafter. I det antirasistiska arbetet är det viktigt att Malmö stad har ett nära samarbete med olika aktörer inom civilsamhället, myndigheter, akademin, näringsliv och Malmöborna. I en stad som håller ihop behöver vi jobba parallellt mot antisemitism, islamofobi, afrofobi, antiziganism, homofobi och andra former av diskriminering. Därför vill vi utreda förutsättningarna för ett kunskapscentrum mot rasism och homofobi.

För att Malmö stad ska kunna ge en jämlik och jämställd service behöver vi ta hand om det mest värdefulla resursen som vi har – vår personal. Dialogerna i Forum med demokrati och mänskliga rättigheter med personal från hälsa-, vård- och omsorgsnämnden och funktionsstödsnämnden har synliggjort behov av att se över hur kränkningar, hot och våld i tjänsten hanteras när de riktas från brukare till personal. Personalen vittnar hur de utsätts för kränkningar på grund av sin etnicitet, religion eller hudfärg. Självklart behöver vi beakta att våra brukare är i en beroendeställning och kanske lider av olika problematik, men det måste vara tydligt att kränkningar, hot och våld aldrig accepteras. Det ska också finnas en tydlig plan för hur chefer och övriga arbetsgruppen kan stötta sina kollegor för att säkerställa en god arbetsmiljö och psykiskt mående.

Miljöpartiet vill även att Malmö stad föregår med gott exempel som arbetsgivare och säkerställer att HBTQI-personer inte upplever sig diskriminerade eller på annat sätt exkluderade på sin arbetsplats. Vi vill därför att Malmö stad undersöker hur arbetsklimatet är för HBTQI-personer.

Vi kan inte ta demokratin för given, den behöver ständigt värnas och försvaras. Delaktighet och transparens är två av demokratins grundpelare. Därför är det en viktig princip att Malmös politiska nämnder öppnar sina möten för allmänheten. Först då kan Malmöborna få inblick i den demokratiska processen, ställa frågor och utkräva ansvar. Dialogen med medborgarna är eftersatt och det saknas forum för delaktighet, särskilt för barn och unga. Vi vill att staden tillsammans med det nyformade ungdomsrådet skapar förutsättningar och former för att fler unga ska kunna vara delaktiga i kommunal politik och andra frågor

som unga själva anser är viktigast för dem.

För att ytterligare stärka lokaldemokratin vill vi att staden tar fram och implementerar en modell för medborgarbudget. Medborgarbudget innebär att Malmöborna får möjlighet att bestämma hur en del av kommunens budget ska användas. Invånarna blir då också delaktiga i genomförandet och sprider kunskap om den demokratiska processen.

För att bygga ett jämställt samhälle behövs alla insatser, stora som små. För att säkerställa att flickor och menstruerande personer inte hindras från att delta i sin utbildning och fritidsaktiviteter, eller för den del missgynnas ekonomiskt, föreslår Miljöpartiet att samtliga 12-åringar i kommunen får sin första menskopp gratis. På så sätt säkerställer vi att de har tillgång till minst en sorts mensskydd som går att återanvända, är miljövänligt och ersätter engångsartiklar för flera år framöver.

Malmö stad är en starkt kvinnodominerad organisation. Vi vill att kommunen ska utreda förutsättningar för mensanpassade arbetsplatser, tillgång till vilorum och hygienartiklar, arbete hemifrån vid behov, samt undersöka hur kommunen kan underlätta för anställda som lider av kraftig mensvärk och endometrios att utföra sina arbetsuppgifter.

Vi föreslår kommunfullmäktige besluta:

- att **samtliga nämnder** säkerställer att jämställdhets- och jämlikhetsperspektiv genomsyrar den egna verksamheten, samt motverkar diskriminering.
- att ge **kommunstyrelsen** i uppdrag att genomföra en kartläggning av arbetsklimatet för HBTQI-personer i kommunens verksamheter.
- att ge **kommunstyrelsen** i uppdrag att utreda kunskapscenter med mot rasism och homofobi.
- att ge **hälsa-, vård- och omsorgsnämnden** och **funktionsstödsnämnden** att se över sina rutiner för hot och våld samt ge stöd till medarbetare som utsätts för kränkningar och diskriminering.
- att ge **grundskolenämnden** och **gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden** i uppdrag att se över anmälningssystem för hot och kränkningar i skolan och anpassa processerna utifrån barnperspektiv.
- att ge **samtliga nämnder** i uppdrag att öppna upp sina nämndsammanträden för Malmöborna.

- att ge **kommunstyrelsen** i uppdrag att tillsammans med Malmös ungdomsråd ta fram en struktur för ungas inflytande i lokalpolitiken.
- att ge **kommunstyrelsen** i uppdrag att utforma en modell för medborgarbudget som Malmö stad kan implementera.
- att ge **kommunstyrelsen** i uppdrag att tillsammans med berörda nämnder distribuera menskopp till alla 12-åriga flickor och menstruerande personer i Malmö.
- att ge **kommunstyrelsen** i uppdrag att utreda förutsättningar för att göra Malmö stads organisation till en mensanpassad arbetsplats.

Budget 2022 med plan för 2023 och 2024

Skatteintäkter och generella statsbidrag

Skatteintäkter och generella statsbidrag har budgeterats utifrån SKR:s prognos från september 2021. I beräkningarna används Malmö stads befolkningsprognos beslutad under våren 2021 samt antagande om invånarantal per den 1 november 2021. Därtill har 23 miljoner kronor i statsbidrag till kommuner med socio-ekonomiskt utsatta områden budgeterats.

Utrymme för kostnadsökningar

Jämfört med budget 2021 har nämndernas ramar räknats upp för ökade kostnader med 2,4 procent.

Demografi

För de nämnder där det finns ett direkt samband mellan befolkningsutveckling och resursåtgång har en demografieffekt beräknats. Beräkningarna utgår från den befolkningsprognos som tagits fram under våren 2021. Ramjustering till följd av den demografiska effekten sker i första hand för nämnder som i huvudsak driver en för kommunen obligatorisk verksamhet men har beräknats även för delar av kultur- och fritidsverksamheten. Totalt har nämndernas kommunbidrag förstärkts med 154 miljoner kronor för demografieffekter.

Det finns medel under kommunstyrelsens anslag till förfogande avseende demografi för avrop av tekniska nämnden.

Bolag och kommunalförbund

Den totala ramen för bolag och kommunalförbund har schablonmässigt räknats upp för pris- och löneökningar. Den faktiska uppräknings fastställs slutligen i kommunstyrelsens nämndsbudget för 2022 och är i flera fall beroende av uppräknings utifrån olika avtal.

I budgeten ingår på samma sätt som i budget 2021 en förväntad effekt inom Malmö stadshus AB, där bolag som visar överskott balanserar underskott i andra bolag inom bolagskoncernen.

Räntor och utdelningar

Finansiella intäkter och kostnader bygger på prognosen från Delårsrapport 2021 med hänsyn taget till budgeterade investeringsnivåer, försäljning och budgeterat resultat. Nettoeffekten av räntor är beräknat utifrån en oförändrad internränta från om 1,25 procent. I de finansiella intäkterna ingår utdelning från Malmö Stadshus AB med 85 mnkr.

Revisorskollegiet

I kommunallagen framgår att det är kommunfullmäktiges presidium som ska bereda förslaget till budget för revisorskollegiet. I beräkningarna ingår det förslag till budgetram för 2022 för revisorskollegiet som bereds av kommunfullmäktiges presidium. Kommunstyrelsen tar dock inte för egen del ställning till budgetramen för revisorskollegiet.

Antaganden och tekniska justeringar

I nämndernas ekonomiska ramar ingår eventuella helårseffekter av beslut om justerade budgetramar under 2021. Detta avser framför allt ökat kommunbidrag för LSS-utbyggnad 2021 som tilldelats funktionsstödsnämnden samt överföring av kommunbidrag gällande ansvar för IT, digitalisering och systemförvaltning från kommunstyrelsen till servicenämnden.

Kommunbidrag omfördelas i samband med ny organisering av IT avseende driften av verksamhetssystem.

Kommunbidrag fördelas till servicenämnden från samtliga nämnder förutom valnämnd och överförmyndarnämnd om knappt 128 miljoner kronor.

Kommunbidrag om 1,2 miljoner kronor har omfördelats från kommunstyrelsen till arbetsmarknads- och socialnämnden avseende bidrag till föreningen Flamman Socialt förebyggande centrum för verksamheten Hoppa av. Omfördelningen gäller år 2022 och 2023.

Tilläggsbudget under 2021 som inte avser stadigvarande verksamhet ingår inte i beräkningsunderlaget.

Kommunbidragen för kommunstyrelsen, tekniska nämnden och fritidsnämnden har justerats med totalt -30,3 miljoner kronor avseende tillfälliga medel under år 2021 för Projektorganisation WorldPride & EuroGames.

Hälsa-, vård- och omsorgsnämndens kommunbidrag har justerats med -65 miljoner kronor. I budget 2021 budgeterades det generella statsbidraget Äldre-omsorgssatsning kommuncentralt och medel fördelades till nämnden. Från och med år 2022 är det ett riktat statsbidrag som kan sökas av nämnden.

Tekniska nämnden och servicenämnden har tilldelats utökat kommunbidrag för driftskostnader som uppstår till följd av komponentavskrivningar. Effekten av den för närvarande låga räntenivån och annuitetsberäknad hyra har inneburit ett minskat avkastningskrav på servicenämnden om 12 miljoner kronor. Att avkastningskravet minskar beror på genomslag av sänkt internränta 2021 samt lägre investeringsnivåer jämfört med budget 2021.

Tekniska nämndens och servicenämndens ramar för rivning, sanering och detaljplaner har totalt justerats med 16 miljoner kronor.

Tekniska nämndens ram har utökats med 55 miljoner kronor avseende driftkonsekvenser för exploateringsverksamhet. Detta är en engångsjustering till följd av ändrade redovisningsprinciper för redovisning av gatukostnadsersättning.

Tekniska nämndens ram för exploateringsvinster har ändrats till exploateringsverksamhet och omfattar köpeskilling, anskaffningskostnader för kvartersmark, ersättning från privata exploitörer samt sanering, rivning och detaljplanskostnader som är direkt knutna till exploatering. Den tidigare ramen omfattade köpeskilling, gatukostnadsersättning och anskaffningskostnader för kvartersmark. Förändringen är gjort till följd av ändrade redovisningsprinciper avseende gatukostnadsersättning. Resultatramen för exploatering redogör därmed inte bara för redovisade exploateringsvinster utan för nettoresultatet för exploateringsverksamheten, det vill säga alla exploateringsposter förutom investeringsutgifterna.

Ramen exploateringsverksamhet har ett negativt kommunbidrag, vilket innebär att nämnden lämnar ett positivt bidrag till kommunens totala finansiering. Ramen utökas med 85 miljoner kronor till totalt 355 miljoner kronor. En sänkning av PO-pålägget i enlighet med uppgifter från SKR innebär att verksamheternas kostnader för 2022 beräknas minska med sammanlagt 41,5 miljoner kronor. Nämndernas kommunbidrag justeras därmed för att anpassas till de minskade kostnaderna.

Pensionskostnader och personalomkostnader har beräknats utifrån KPA:s senaste prognos (augusti 2021).

Antaganden och tekniska justeringar

I nämndernas ekonomiska ramar ingår eventuella helårseffekter av beslut om justerade budgetramar under 2021. Detta avser framför allt ökat kommunbidrag för LSS-utbyggnad 2021 som tilldelats funktionsstödsnämnden samt överföring av kommunbidrag gällande ansvar för IT, digitalisering och systemförvaltning från kommunstyrelsen till servicenämnden.

Kommunbidrag omfördelas i samband med ny organisering av IT avseende driften av verksamhetssystem.

Kommunbidrag fördelas till servicenämnden från samtliga nämnder förutom valnämnd och överförmyndarnämnd om knappt 128 miljoner kronor.

Tilläggsbudget under 2021 som inte avser stadigvarande verksamhet ingår inte i beräkningsunderlaget. Kommunbidragen för kommunstyrelsen, tekniska nämnden och fritidsnämnden har justerats med totalt - 30,3 miljoner kronor avseende tillfälliga medel under år 2021 för Projektorganisation WorldPride & EuroGames.

Resultatutveckling

För 2022 budgeteras ett nollresultat. I planen för 2023–2024 har det budgeterade överskottet fastställts till 0,5 procent 2023 och till 1 procent 2024 av skatter, generella statsbidrag och utjämning.

Satsningar

Grundskolenämnden får ett resurstillskott på 20 miljoner kronor för att förbättra likvärdigheten, utveckla elevhälsan. Vidare kommer flickor och personer som menstruerar erbjudas en gratis menskopp.

Förskolenämnden får en förstärkning på 35 miljoner kronor. Förstärkningen innefattar en satsning på förskolorna i de socioekonomiskt mest utsatta områden, en permanentning av Bokträdgården i Torup och en ny familjecentral.

Kommunstyrelsen tilldelas en klimat- och miljöpott på 100 miljoner kronor. Medel kan återopas av berörda nämnder utifrån uppdragen i budgeten 2022. Utöver det får kommunstyrelsen en tillskott på 25 miljoner kronor för områdesutveckling, insatser för utsatta barn och unga samt medborgardialog. Ett tillskott på 2 miljoner kronor tilldelas för sommarpraktik för ungdomar. Vidare får kommunstyrelsen 1 miljon kronor för att inrätta en barnrättsbyrå.

Arbetsmarknads- och socialnämnden tilldelas ett resurstillskott på 60 miljoner kronor för att växla upp arbetet mot mäns våld mot kvinnor och hedersproblematik. Resurstillskottet innefattar också medel för arbetsmarknadsåtgärder, förebyggande socialt arbete och satsningar på hemlösa barn.

Hälsa, vård och omsorgsnämnden tilldelas ett resurstillskott på 15 miljoner kronor för att förbättra arbetsmiljön, minska andelen timanställda och öka andelen heltidsanställda och för att klimatanpassa stadens boenden för äldre.

Funktionsstödsnämnden får ett resurstillskott på 30 miljoner kronor för att förbättra arbetsmiljön, minska andelen timanställda och öka andelen heltidsanställda. Vidare tilldelas nämnden ett tillskott på 6,8 miljoner kronor för LSS-utbyggnad.

Kulturnämnden får ett resurstillskott på 2 miljoner kronor för att bemanna en lekplats och 5 miljoner kronor för att öppna fler allaktivitetshus.

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden får ett resurstillskott på 10 miljoner kronor för att förbättra elevhälsan och utöka möjligheten att läsa SFI under föräldraledigheten.

Valnämnden får ett resurstillskott på 10,7 miljoner kronor för att genomföra de allmänna valen 2022.

Överförmyndarnämnden får ett resurstillskott på 0,5 miljoner för service och handledning.

Investeringsverksamhet

Investeringar genomförs av nästan alla Malmö stads nämnder. De två nämnder med högst investeringsvolym är servicenämnden och tekniska nämnden. Servicenämnden genomför investeringar framför allt i byggnader för samhällsservice såsom skolor, förskolor, boenden samt lokaler för fritids- och kulturverksamhet. Tekniska nämnden genomför investeringar framför allt avseende exploatering och utbyggnad av staden. Övriga nämnder investerar i utrustning. Det samlade uppdraget kring IT och digitalisering flyttades från kommunstyrelsen till servicenämnden den 1 maj 2021. De investeringar som avser IT och digitalisering inom områdena digital infrastruktur, IT-investeringar samt investeringar i de lokala datanäten, som sammanlagt uppgår till 75 miljoner kronor för år 2022, låg tidigare inom stadskontorets investeringsram. Dessa 75 miljoner kronor ligger nu i servicenämndens investeringsram.

Den nya IT-organisationen har identifierat ett ackumulerat behov av IT-investeringar inom området Digitalisering för att klara välfärdsutmaningarna. För att rätt IT-investeringar skall prioriteras är det dock angeläget att verksamheterna involveras i prioriteringsbesluten. IT och digitaliseringsforum, som består av samtliga förvaltningsdirektörer, kommer prioritera projekten som ska påvisa effekthemtagning. En särskild IT-investeringsram för området Digitalisering för att klara välfärdsutmaningarna läggs centralt under Finansiering.

Avrop från investeringsramen görs av servicenämnden.

Driftbudget 2022

Tusentals kronor

	BAS	Index	Demografi	Effektivisering	Satsning/ förändring	2022 års kommunbidrag
Kommunfullmäktige	25 763	618 (2,4%)	0	0 (0%)	0	26 381
Revisorskollegiet*	12 972	311 (2,4%)	0	0 (0%)	0	13 283
Valnämnd	3 019	72 (2,4%)	0	0 (0%)	10 700	13 791
Överförmyndarnämnd	31 704	761 (2,4%)	0	0 (0%)	500	32 965
Kommunstyrelse	454 052	10 897 (2,4%)	0	0 (0%)	28 000	492 949
KS anslag till förfogande	104 404	2 506 (2,4%)	25 000	0 (0%)	31 000	162 910
Servicenämnd	-138 497	4 958 (2,4%)	0	0 (0%)	0	-133 539
Rivning och marksanering	22 000	0 (0%)	0	0 (0%)	0	22 000
Teknisk nämnd	918 378	22 041 (2,4%)	0	0 (0%)	-11 000	929 419
Exploateringsvinster	-355 000	0 (0%)	0	0 (0%)	0	-355 000
Rivning och marksanering	70 000	0 (0%)	0	0 (0%)	0	70 000
Hamnanläggningar	-41 174	0 (0%)	0	0 (0%)	8 400	-32 774
Rivning och sanering	0	0 (0%)	0	0 (0%)	7 000	7 000
Miljönämnd	73 917	1 774 (2,4%)	0	0 (0%)	0	75 691
Stadsbyggnadsnämnd	93 156	2 236 (2,4%)	0	0 (0%)	0	95 392
Bostadsanpassningsbidrag	26 240	630 (2,4%)	0	0 (0%)	0	26 870
Gymn.- och vuxenutbildn. nämnd	1 857 943	44 591 (2,4%)	45 700	0 (0%)	10 000	1 958 234
Grundskolenämnd	5 109 854	122 636 (2,4%)	87 700	0 (0%)	20 000	5 340 190
Förskolenämnd	2 937 453	70 499 (2,4%)	-48 400	0 (0%)	35 000	2 994 552
Kulturnämnd	522 499	12 540 (2,4%)	4 100	0 (0%)	7 000	546 139
Fritidsnämnd	586 248	14 070 (2,4%)	4 397	0 (0%)	0	604 715
Hälsa-, vård- och omsorgsnämnd	3 258 325	78 200 (2,4%)	-10 780	0 (0%)	15 000	3 340 745
Funktionsstödsnämnd	2 121 996	50 928 (2,4%)	11 579	0 (0%)	36 800	2 221 303
Arbetsmarknads- och socialnämnd	3 541 437	84 994 (2,4%)	60 313	0 (0%)	60 000	3 746 744
Statsbidrag flyktingar	-60 000	0 (0%)	0	0 (0%)	0	-60 000
SUMMA NÄMNDERNA	21 176 689	525 262	179 609	0	258 400	22 139 960
Skatter och generella statsbidrag	-22 478 177	0 (0%)	0	0	0	-22 478 177
Personalförsäkr/pensioner	350 729	0 (0%)	0	0	0	350 729
Bolag/kommunalförbund	225 165	11 094	0	0	0	236 259
Räntor och utdelningar	-173 312	0 (0%)	0	0	-85 000	-258 312
Gemensamma anlägg. och övrigt	9 270	0 (0%)	0	0	272	9 542
SUMMA KOMMUNEN	-889 636	536 356	179 609	0	173 672	0

* Preliminär beräkning, budgetramen till revisorskollegiet beslutas av kommunfullmäktige utifrån förslag från KF:s presidium.

